

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΩΚΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Σ Ε Λ Ι Δ Ε Σ

ΑΠ' ΤΗ ΦΩΚΙΔΑ

ΑΜΦΙΣΣΑ
1982

Ἐκδίδεται κάθε τρίμηνο ἀπ' τὴν

Ἑταιρεία Φωκικῶν Μελετῶν

Ἀμφισσα, Πανουργία 1

Τεύχος 21, Ἰανουάριος - Μάρτιος 1982

ὑπεύθυνος γιὰ τὴν ὅλην: Δημήτρης Ἰωάν. Κολοδός

Ἡπείρου 16, Ἀθήναι — Τηλ. 82.17.743

ὑπεύθυνος τυπογραφείου: Γεώργιος Μπρουζιώτης

Κωλέττη 4 - Ἀθήναι - Τηλ. 360.38.20

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Γεώργιος Κουτσοκλένης, πρόεδρος Ε.Φ.Μ.

Εὐγενία Γερολυμάτου, ἀντιπρόεδρος Ε.Φ.Μ.

Ἰωάννης Πάλλας, γραμματεὺς Ε.Φ.Μ.

Γεώργιος Καρανδρός, ταμίας Ε.Φ.Μ.

Χρυσὴ Μοσκαχλαειδῆ, ἑφορος Ε.Φ.Μ.

Ἰωάννης Ἀγουρόπουλος

μέλη Δ.Σ. τῆς Ε.Φ.Μ.

Σωτήριος Ζήσιμος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίς
—Ἐπικαιρότητες, Δ.Ι.Κ.	1/625
—6 Ἀπριλίου 1941, Σπάρτακου	6/630
—Πνευματικὴ Φωκίδα, Δρόσου Κραδαρτόγιαννου	7/631
—Εὔα Πάλμερ - Σικελιανοῦ, Γιώργου Χασιακοῦ	9/633
—Εὔα Σικελιανοῦ, Βασίλη Κωσταλέξη	13/637
—Ὁ Ἀνάργυρος Σιμόπουλος καὶ ἡ ἐποχή του, Εὐγενίας Γε- ρολυμάτου	14/638
—Τὸ πάθημα τοῦ Ἀμερικάνου, Γεωργίου Καϊμάρα	21/645
—Περὶ τοῦ τοπικοῦ τύπου, Δημητρίου Παλούκη	23/656
—Ἐπιστολὲς ἀναγνωστῶν	25/648
—Ἀπ' τὴ δραστηριότητα τῆς Ἑταιρείας	32/656

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΕΣ

‘Απ’ ὅσα ὁ Ταχυδρόμος μᾶς φέρνει

Στὸν ἐτήσιο ἀπολογισμὸ πού ἔγινε στὴ Γενικὴ Συνέλευση τῆς Ἑταιρείας, διαβάζουμε :

1. Τὸ «Λαογραφικὸ Μουσεῖο Φωκίδας», πού ἱδρύσε καὶ συντηρεῖ ἡ Ἑταιρεία μας, ἀπέκτησε καινούργια ἐκθέματα, προχωρεῖ εἰς τὴν συμπλήρωση τῶν συλλογῶν του καὶ πλουτίστηκε μὲ φωτογραφικὸ ὕλικὸ ἀρίστης ποιότητος καὶ καλλιτεχνικῆς ἐμφανίσεως. Ἔτσι ἀποκτᾷ ὅλο καὶ περισσότερο τὴ μορφή, τὴ σοβαρότητα, ἀλλὰ καὶ τὴ φήμη ἐνὸς πολὺ ἀξιόλογου Μουσείου καὶ ἔγινε γνωστὸ εἰς τὸ Πανελλήνιον. Τὸ τελευταῖο τοῦτο φαίνεται καὶ ἀπὸ τὶς ἐπισκέψεις πού ἔχει ἀπὸ πολλὰ σημεῖα τῆς Ἑλλάδος.

Ἦδη ἐτοιμάζεται μιὰ ἄλλη ἐργασία, ἡ φωτογράφηση τῶν ἐκθεμάτων του καὶ ἡ πλήρης καταγραφή καὶ περιγραφή αὐτῶν μὲ τὴν πεποίθησι ὅτι τελικὰ θὰ καταγραφεῖ ὅλη ἡ Λαογραφία τῆς περιοχῆς.

2. Συνεχίσθηκε ἡ ἔκδοσις τοῦ περιοδικοῦ «Σελίδες ἀπ’ τὴ Φωκίδα» μὲ τὴ συμμετοχὴ νέων συνεργατῶν καὶ εὐρύτερη διάδοσις. Παρὰ τὶς ὀρισμένους ἐπιφυλάξεις μερικῶν μελῶν τῆς Ἑταιρείας τὸ Δ. Σ. πιστεύει ὅτι μὲ τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ ἡ Ἑταιρεία δίδει κάθε τρίμηνο ζωντανὴν παρουσίαν ὅχι μόνον στὸ Φωκικὸ χῶρον, ἀλλὰ καὶ στὸ Πανελλήνιον. Μέσον τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ διατυπώνονται οἱ ἀπόψεις τῆς Ἑταιρείας, οἱ προτάσεις της, τὰ σχόλιά της, ἀλλὰ καί, σ’ αὐτό, ἀποθησαυρίζονται ἡ Λαογραφία καὶ ἡ Ἱστορία τοῦ τόπου μας, ὅπως τελικὰ καθορίζεται ἀπὸ τὸν πρῶτον σκοπὸ πού θέτει τὸ Καταστατικὸν της. Ἀκόμα μὲ τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ δημιουργοῦμε φυτῶριον νέων πνευματικῶν ἀνθρώπων, μὲ τὴν ἐλπίδα κάποτε νὰ ἀνεθοῦν ψηλά.

3. Κατεβλήθη προσπάθεια νὰ ἐκθοδοῦν τὰ «ΦΩΚΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ» καὶ φέτος γιὰ νὰ μὴ διακοπεῖ καὶ ἡ προσπάθεια αὕτη καὶ νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ δημοσιευθοῦν ἐργασίαι, ὑψηλότερης ποιοτικῆς στάθμης. Τὰ ἀπαιτούμενα ἀφ’ ἐνὸς ἔξοδα τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς, πού εἶναι δυσβάστακτα γιὰ τὰ οἰκονομικὰ τῆς Ἑταιρείας, καὶ ἡ ἀδια-

φορία ἀφ' ἑτέρου τοῦ ἀγοραστικοῦ κοινοῦ, πού φθάνει στὰ ὅρια τῆς ντροπῆς, δὲν μᾶς ἐπέτρεψαν τὴν ἔκδοσή τους. Τὸ Δ.Σ. ὅμως, παρ' ὅλα αὐτά, προσπαθεῖ νὰ βρεῖ τρόπο, δηλαδὴ πόρους οἰκονομικοῦς, ὥστε νὰ προχωρήσει στὴν ἐκδοση τοῦ Β' τόμου.

4. Ἐπειτα ἀπὸ τὶς πρῶτες ἐπιτυχίες. στὶς διάφορες ἐκδηλώσεις τῆς Ἑταιρείας, ὅπως ὀργανώσεις ἐκθέσεων, διαλέξεις κλπ., πολλοὶ μιμητὲς τῆς τὴν ἀκολούθησαν καὶ ἔτσι ἡ Ἑταιρεία ἀναγκάστηκε νὰ περιορίσει τὴν δραστηριότητά της στὸν τομέα αὐτό, γιατί ὁ κόρος τοῦ κοινοῦ τοῦ δημιούργησε ἀδιαφορία. Ἐμεῖς στραφήκαμε στὴν ἐνίσχυση ἐκδηλώσεων ποιότητας ὅπως π.χ. ἐκείνων τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πολιτιστικοῦ Κέντρου Δελφῶν. Πράγματι, ἡ συνεργασία μας μὲ τὸ Ε.Π.Κ.Δ. ὑπῆρξε ἀρμονικὴ καὶ ἐποικοδομητικὴ.

5. Τελευταῖο ἀφίνω τὸ Ἡρώων πού ἡ Ἑταιρεία μας ἔστησε στὸ ἠώρο μπροστὰ στὸ Μοναστήρι τοῦ Προφήτη Ἡλία γιὰ νὰ δείχνει πὼς ἀπ' ἐκεῖ ξεκίνησε, συνειδητὰ, ἡ μεγάλη Ἑπανάσταση τοῦ '21. Μᾶς μένουν ἀκόμα λίγες λεπτομέρειες καὶ πρέπει νὰ καθορισθεῖ ὁ χρόνος τελέσεως τῶν ἀποκαλυπτηρίων του.

6. Θέλω νὰ εὐχαριστήσω καὶ ἀπ' ἐδῶ ὅλους ὅσους ἐβοήθησαν τὴν Ἑταιρεία μας ὕλικά, οἰκονομικά καὶ ἠθικά, ὡς καὶ τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. γιὰ τὴν προσφορά τους καὶ τὴ συνεργασία τους.

Εὐχαριστῶ.

Σχολιάζοντας τὰ γεγονότα

1.— ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΕΝΑ ΣΧΟΛΙΟ: Δὲν εἶναι διόλου ἄσκοπες κάποιες διευκρινήσεις σ' ἓνα σχόλιο τῆς τοπικῆς ἐφημερίδας «Ὁ Ἀγὼν τῆς Ἰτέας», σχετικὸ μὲ τὸ μνημεῖο τοῦ Προφήτη Ἡλία.

Καί, πρῶτα - πρῶτα, ἡ Ε.Φ.Μ. συμφωνεῖ ἀπόλυτα μὲ τὴ διατυπώμενη ἀπόψη ὅτι ἡ κήρυξη τῆς Ἑπαναστάσεως στὴ Ρούμελη, πού ἐγίνε στὸ Μοναστήρι τοῦ Προφήτη Ἡλία στὶς 25.3.1821, ἀποτελεῖ γεγονὸς μεγάλης ἱστορικῆς σημασίας πού πρέπει νὰ προβάλλεται μὲ τρόπο πανηγυρικόν. Τὸ θεβαιώνουν, ἄλλωστε, οἱ ἀγῶνες της πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ καὶ οἱ προσπάθειές τους ν' ἀνακηρυχθεῖ τὸ Μοναστήρι διατηρητέο θρησκευτικὸ - καλλιτεχνικὸ καὶ ΙΣΤΟΡΙΚΟ μνημεῖο τῆς περιοχῆς μας. Θὰ πρέπει ὅμως νὰ συμφωνήσῃ καὶ ἡ ἐφημερίδα — τὸ ἐπιβάλλουν τὰ γεγονότα ἄλλωστε — ὅτι στὰ 150 χρόνια τοῦ ἐλεύθερου θίου τῆς Πατρίδας μας δὲν ἔγινε ἀπολύ-

τως ΚΑΜΜΙΑ κίνηση, και από ΚΑΝΕΝΑΝ, όχι για την πανηγυρική και ανάλογη με τη σημασία του προβολή του γεγονότος τούτου ή τον αποθανατισμό του, αλλά ούτε καν απλή μνημόνευσή του. Πρόσφατο παράδειγμα ή κατά τον έφετεινό έορτασμό της 25ης Μαρτίου έκπομπή της τηλεοράσεως όπου εύρεία συζήτηση — και έρευνα — έγινε για την διευκρίνηση αν στην 'Αγία Λαύρα ή στην Καλαμάτα πρωτάρχισε ή 'Επανάσταση για τον Προφήτη 'Ηλία όμως «άκρα του τάφου σιωπή». 'Αφέθηκε απ' όλους — πολιτεία, τοπική αυτοδιοίκηση, συλλόγους κλπ. — να πέσει στην αφάνεια και τη λησμονιά που φέρνει ο χρόνος και ή συστηματική αποσιώπηση των... είδημόνων — απόδειξη το προαναφερθέν — σα να ήταν κάτι το άσήμαντο.

Και αν δέν το «ξέθαβε» τα τελευταία χρόνια ο Κραβαρτόγιαννος — ίσως και κάποιοι άλλοι νωρίτερα, που οί προσπάθειές τους όμως έχουν ξεχαστεί—που ή αγανάκτησή του για τη στάση του «άπίθανου» κράτους τον όδήγησε κατηγορούμενο στα δικαστήρια και ή Ε.Φ.Μ., που αφιέρωσε ένα πανηγυρικό τεύχος του περιοδικού της σ' αυτό, θα ήταν ακόμα ξεχασμένο από τον πολύ κόσμο. Για να μην ξαναπέσει σ' αυτή, την καθόλου τιμητική για τον τόπο μας αγνόηση, ή 'Εταιρεία αποφάσισε την άνέγερση ενός λιτού και απέριττου μνημείου — οί οικονομικές δυνατότητές της δέν επέτρεπαν τίποτα περισσότερο — κρίνοντας ότι από το ΤΙΠΟΤΑ των 150 χρόνων είναι προτιμώτερο τό... λιγοστό, έστω, του σήμερα, που, πάντως, θ' άποτελεί συνεχή υπόμνηση του γεγονότος. Και που σε καμιά περίπτωση δέν κλείνει το δρόμο σ' όποιον θελήσει ν' αναγείρει «κάτι πιο πλούσιο και όπωσδήποτε καλλίτερο απ' αυτό— ή Ρόδος είναι πάντοτε στη διάθεσή του. 'Εως ότου όμως βρεθεί ο «άλτης» και πραγματοποιηθεί το «πήδημα» ως άνεχθούμε το σημερινό — δέν χάνομε τίποτα.

Και ως μην θελήσουμε να μιμηθούμε κάποιους συμπατριώτες μας που όραματιζόμενοι ένα άνδριάντα του Δεσπότη 'Ησαΐα πιο «καλλιτεχνικόν» απ' αυτόν που τόσο χρόνια ύψωνόταν στην όμω-νυμη πλατεία της 'Αμφισσας δέν έπεζήτησαν την επανατοποθέτησή του, όταν τον μετέφεραν για την αναμόρφωση της πλατείας, με άποτέλεσμα να παραμένει ή πόλη δίχως το μνημείο του 'Ησαΐα είκοσιπέντε χρόνια τώρα, και ποιός ξέρει και για πόσα ακόμα στο μέλλον.

Κάτι τέτοιο θάταν περισσότερο από λάθος.

2.— ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΤΑ ΔΕΝΤΡΑ: Σε περιοδικό της 'Αθήνας δημοσιεύθηκαν τα παρακάτω:

Τά 900.000 δενδρύλλια και ο κ. 'Υπουργός!... Με τίς ύ-

ποκριτικές εισηγήσεις τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ὁ νέος ὑπουργὸς Γεωργίας εὐλόγησε καὶ φέτος τὴ σφαγὴ τῶν νηπίων. Θὰ εἶδατε τὰ ἐλατάκια καὶ τὶς ἐλατοκορφές στὰ σκλαβοπάζαρα τῶν ἀθηναϊκῶν «γκέτο». Σὲ λίγο θὰ τὰ δεῖτε, στυμμένες λεμονόκουπες, μὲ τὰ γιορταστικά ξεφτίδια νὰ κοίτονται στὰ πεζοδρόμια, περιμένοντας τὸ αὐτοκίνητο τοῦ σκουπιδιάρη. Αὐτὰ ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ γίνουν ἔλατα.

“Ὅχι, μᾶς εἶπε ὁ κ. ὑπουργός, πρῶι - πρῶι τῆς 3ης Δεκεμβρίου, δὲν κόβονται ἀπὸ τὰ δάση, ἀλλὰ ἀπὸ ἰδιωτικά φυτώρια. Καὶ δὲν εἶχε ἀκούσει τὶς εἰδήσεις τῆς προηγούμενης ὅτι «συνελήφθη» ὁλόκληρο αὐτοκίνητο μὲ παράνομα ὕλοτομημένα δεντράκια. Ἀλλὰ τί σὰς λένε καὶ τί λέτε κ. ὑπουργέ; “Ὅτι πρὸ τριῶν - τεσσάρων ἐτῶν ἢ Ἐθν. Τράπεζα δανειδότησε ἰδιῶτες καὶ ὀργάνωσαν φυτώρια ἐλάτης γιὰ χριστουγεννιοτική δέντρα. Πρώτη φορὰ μαθαίνουμε ὅτι γίνονται ἐπενδύσεις γιὰ τέτοιους... ἐθνικοὺς σκοποὺς. Ἀλλὰ κ. ὑπουργέ, μέσα σὲ τέσσερα χρόνια τὸ ἐλατάκι μόλις προφτάνει νὰ γίνει 0,30 ἐκ. Ποῦ βρίσκουν ἐκεῖνα τὰ ἔλατα ποὺ ξεπερνοῦν τὸ μέτρο καὶ ποῦ βρίσκουν τὶς κορυφές; Οἶ... περσινοὶ ὑπουργοὶ ἦσαν «εἰλικρινέστεροι», (τρόπος τοῦ λέγειν), ὅταν δήλωναν ὅτι τὸ κάνουν γιὰ νὰ παίρνουν κάποιο μικροποσὸν οἱ ὀρεινοὶ πληθυσμοί.

Τὰ ἰδιωτικά φυτώρια εἶναι τὸ πρόσχημα κάτω ἀπὸ τὸ ὁποῖο τὸ τσεκούρι τοῦ λαθροῦλοτόμου ἔδρασε καὶ φέτος. Ἀλλὰ ἄς ἔρθουμε στὴ βιομηχανία τῶν ἰδιωτικῶν φυτωρίων.

“Ὁ κ. ὑπουργός μᾶς θεβαίωσε ὅτι αὐτὴ τῇ στιγμῇ ὑπάρχουν 900.000 δενδρύλλια ἐλάτης στὰ ἰδιωτικά φυτώρια, τὰ ὁποῖα δὲν θεωροῦνται δάση κι ἐπομένως μπορεῖ νὰ μακελλεῦονται.

Μεῖνουμε κατὰπληκτοι. “Ὡστε, κ. ὑπουργέ, θεᾶσθε τὴν κοπὴ καὶ τὴν ἐμπορία τῶν 900.000 δενδρυλλίων ἐλάτης ἀντὶ νὰ τὰ ἀγοράσετε (τὰ ἔχετε ἤδη μιὰ φορὰ πληρώσει μὲ τὰ δάνεια τῆς Τράπεζας) καὶ νὰ τὰ διαθέσετε στὴν ἀναδάσωση; Ἡ ἀναδάσωση εἶναι ζήτημα δενδρυλλίων καὶ σεῖς τὰ δενδρύλλια τὰ θερίζετε;

Σὲ μιὰ χώρα ποὺ ἀφανίζεται ἀπὸ τὶς πυρκαγιές, ποὺ ἔχει μόλις 11% δασικὴ κάλυψη καὶ ὅπου καταστρέφονται σὲ κάθε χρόνο τουλάχιστον 200.000 στρέμματα καλλιεργήσιμης γῆς ἀπὸ τοὺς χειμάρρους, γιατί δὲν ὑπάρχουν δάση νὰ συγκρατήσουν τὴ γῆ ποὺ κατρακυλάει, ἔχετε στὴ διάθεσή σας 900.000 δενδρύλλια ἐλάτης καὶ τὰ σφαγιάζετε; Ἐδῶ δὲν χρειάζεται νὰ μᾶς ἀπαντήσουν οἱ ἀρμόδιοι, πρέπει ν’ ἀπολογηθοῦν».

Μεταφέρουμε ἐδῶ, αὐτὲς τὶς τόσο ἀπλὲς διαπιστώσεις σὰν συνέχεια κάποιων δικῶν μας σχολίων γιὰ τὸ ἔθιμο τοῦ Χριστουγεν-

νιάτικου δέντρου και την αναδάσωση, με την ελπίδα ότι κάποτε θα θρεθεί ένας ύπουργός που θα θελήσει ναβάλει τα πράγματα στο σωστό δρόμο.

Και να είναι βέβαιος ότι θα του το χρωστάμε χάρη.

3.— Η ΔΩΡΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ: Ή Δωρική Ἀδελφότητα, διαβάσαμε, προκήρυξε, μέσω της Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, δυο βραβεῖα για τὸ 1982. Για τὴ συγγραφὴ μελέτης με θέμα τὴ συμβολὴ τῆς Δωρίδας στὴν πνευματικὴ καὶ θρησκευτικὴ ζωὴ κατὰ τὴ βυζαντινὴ καὶ μεταβυζαντινὴ ἐποχὴ τὸ ἕνα, καὶ μονογραφίας με θέμα τὴν ἱστορία τῆς Δωρίδας κατὰ τὴν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας τὸ ἄλλο.

Ἡ ἐνέργεια αὐτὴ τῆς Δ. Α. εἶναι ἀξιέπαινη καὶ τιμᾷ ἰδιαίτερα αὐτοὺς ποὺ ἀνέλαβαν τὴ σχετικὴ πρωτοβουλία. Ἐπειδὴ δὲ τὰ διατιθέμενα χρηματικὰ ποσὰ — 200.000 τὸ κάθε βραβεῖο — μαρτυροῦν τὴν οἰκονομικὴ εὐρωστία τῆς μήπως θὰ ἦταν σκόπιμη κάποια διεύρυνση τῆς δραστηριότητάς της καὶ πρὸς τὸ Φωκικὸ χῶρο με διαγωνισμοὺς ἀνάμεσα σὲ Φωκεῖς καὶ σὲ τοπικὰ θέματα, ὅπως ἡ λαογραφία καὶ ἡ ἱστορία τοῦ τόπου μας, ἀλλὰ καὶ τὸ διήγημα, ἡ ποίηση κλπ.; Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ θὰ πρέκυπτε μιὰ τόνωση στὴν πνευματικὴ ζωὴ καὶ κίνηση τοῦ τόπου μας καὶ θὰ ὑποβοηθεῖτο ἡ ἀνάδειξη νέων πνευματικῶν ἀνθρώπων.

Ἄς τὸ σκεφθεῖ.

4.— ΕΝΑ ΧΡΕΟΣ: Στὶς 9.12.1981 πέθανε σὲ βαθὺ γῆρας ἡ Βασιλικὴ Νικ. Μπελούμπαση, ἀπὸ τὴν Τοπόλια Παρνασσίδος.

Κάτοχος ἀπείρων γνώσεων στὰ θέματα λαογραφίας, λαϊκῆς τέχνης, ἀγροτικῆς ζωῆς καὶ γενικὰ τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων τοῦ τόπου μας, ἡ σεβαστὴ «γιαγιὰ» ὑπῆρξε πολῦτιμος — καὶ ὁ κυριώτερος — σύμβουλός μας στὴ διοργάνωση τοῦ «Λαογραφικοῦ Μουσείου Φωκίδας». Κι' ἀκόμα, ὑπῆρξε ἀκούραστος συμπαραστάτης μας στὴ δημιουργία τῶν συλλογῶν του τόσο με τὴν ἀνεύρεση καὶ ἀξιολόγηση παραπεταμένων ἢ ξεχασμένων στὰ ὑπόγεια ἀντικειμένων καὶ τὴν πρόθυμη προσφορὰ προσωπικῶν τῆς εἰδῶν ὅσο καὶ με τὴν καταβολὴ χειρωνακτικῆς ἐργασίας γιὰ τὴν κατασκευὴ νέων.

Ἡ ἀναγνώριση τῆς ποικιλόμορφης προσφορᾶς της καὶ οἱ ὀφειλόμενες εὐχαριστίες μας, ποὺ δὲν τῆς ἀποδόθηκαν ὅσο θρискόταν κοντά μας, γιατί δὲν ἔγινε δυνατὴ ἀκόμα ἡ ἐκδοσὴ τοῦ «Ὁδηγοῦ τοῦ Λ.Μ.Φ.» ὅς θεωρηθεῖ ὅτι περικλείονται στίς γραμμὲς τοῦτες μαζὶ με τὴν ἀπότιση τιμῆς στὴ μνήμη της.

Δ. Ι. Κ.

6 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1941

ΤΟΥ ΣΠΑΡΤΑΚΟΥ

“Αν και έχουν περάσει σαράντα, και πλέον, χρόνια από την ημέρα της γερμανικής εισβολής στη χώρα μας — τυπικό δείγμα ωμής συμπεριφοράς ισχυρού προς αδύνατον — ή τεράστια σημασία της ελληνικής στάσης δεν έχει μειωθεί ούτε στο ελάχιστο, παρά τις αλλεπάλληλες προς τοῦτο προσπάθειες ἐχθρών και φίλων, και τὸ χρέος ὁλόκληρης τῆς ἀνθρωπότητας, στήν ὁποία χάρισε τὴν πρώτη νίκη κατὰ τῶν δυνάμεων τῆς θίας, ξεακολουθεῖ νὰ παραμένει ἀκέραιο — και ἀνεξόφλητο.

Μέσα σὲ μιὰ θαρεῖα ἀτμόσφαιρα ἀπειλῶν και τρόμου ὅπου κυριαρχοῦσε, σὲ παγκόσμια κλίμακα, ἡ ἀποθάρρυνση και ἡ ἡττοπάθεια και ὅπου τὸ «ὁ σῶζων ἑαυτὸν σωθήτω» εἶχε ἀναχθεῖ σὲ δόγμα, ἡ μικρὴ και ἀδύνατη χώρα μας, γιὰ δεύτερη φορά μέσα σὲ ἕξι μῆνες, στάθηκε ἀπτόητη, χωρίς ὑπολογισμούς και παζάρια, σὸ πλεῦρό τοῦ ἐλευθέρου κόσμου ἀντιμετωπίζοντας τὸν πῶ ἰσχυρὸ ἐκπρόσωπο τῶν δυνάμεων τῆς θίας, τὴ Γερμανία.

Ἀντίθετα ἀπὸ τὴ στάση ἄλλων, πολὺ ἰσχυροτέρων, κρατῶν πὺ παραδόθηκαν ἐπονείδιστα χωρίς νὰ ρίξουν οὔτε μία τουφεκιά, ἀδιαφορῶντας γιὰ τὸ κατάντημα πανίσχυρων Δυνάμεων πὺ ἡ ὑπόκυψαν ἄδοξα στὴν πρώτη ἐπίθεση ἡ ὑπογράψαν, ἀνευθρίαστα, σύμφωνα φιλίας με τοὺς γερμανοὺς — θανατική καταδίκη γιὰ τὴν εἰρήνη — και παραβλέποντας τοὺς γρυλισμούς — σημάδι ἀδηφάγου ὀρέξεως — γειτόνων πὺ πρόθυμα παραχωροῦσαν «γῆν και ὕδωρ» σὸ προελαύνον «τρίτο ράιχ» με τὴν ἀπλὴ ὑπόσχεση

ἄδειας γιὰ σκύλευση τῶν κατακτημένων χωρῶν, ἡ Ἑλλάδα ἀκολούθησε, γιὰ μιὰ ἀκόμα φορά, τὸ δρόμο τῆς τιμῆς και τοῦ ὁλοκαυτώματος πὺ μόνο αὐτὴ ξέρει νὰ θαδίζει ὅταν πρέπει — δίδαγμα αἰώνων.

Παρά τὴν κόπωση ἀπὸ τὸν πεντάμηνο ἀνισο ἀγῶνα κατὰ τῆς ἰταλικῆς αὐτοκρατορίας τῶν «ὀκτῶ ἐκατομμυρίων λογγῶν», τὶς συνεχεῖς ἀπώλειες σὲ ἄνδρες, ὕλικὸ και οἰκονομικοὺς πόρους, τὸν ἀποκεφαλισμό τῆς ἡγεσίας τοῦ ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ πρωθυπουργοῦ και τὴν ἐγκατάλειψη ἀπὸ γειτονικά κράτη - συμμάχους ὁ ἐλληνικὸς λαὸς δὲν λύγισε. Ἀντιμετώπισε με περιφρόνηση τὴν «ἐκ τῶν ἔσω» προσπάθεια διάθρωσης τοῦ ἠθικοῦ τοῦ, πὺ ἐπιχειροῦσαν γνωστοὶ ψιθυριστὲς - πράκτορες ξένων και διεθνιστικῶν κύκλων και ἀντιστάθηκε στὴ γερμανικὴ ἐπίθεση με ὑψηλὸ φρόνημα και με τὴν ἴδια ὀργὴ και ἀποφασιστικότητα με τὴν ὅποια ἀντιστάθηκε και στὴν ἰταλικὴ ἐπίθεση στίς 28 Ὀκτωβρίου 1940.

Και ἂν ἡ Ἑλλάδα, κάτω ἀπὸ τὴν πίεση δύο πανίσχυρων αὐτοκρατοριῶν, ἔπεσε — φυσικὸ ἦταν — αὐτὸ δὲν μειώνει διόλου οὔτε τὴν πελώρια προσφορά τῆς στὴν ὑπόθεση τῆς παγκόσμιας ἐλευθερίας οὔτε τὶς θυσίες τῶν παιδιῶν τῆς πού, κυριολεκτικά, «με τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη» θάδιζαν πρὸς τὸ θάνατο πολέμωντας γιὰ τὰ εὐγενέστερα ἰδεώδη τοῦ ἀνθρώπου: τὴν Πατρίδα, τὴν Ἑλευθερίαν, τὴν Θρησκείαν.

Ἡ γενιὰ τοῦ 40—41, ἡ γενιὰ τῆς ἐποποιίας, ὑπῆρξε καθ’ ὅλα ἀταξία τῆς Πατρίδας και τῆς μακραιῶνης Ἱστορίας τῆς.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΜΑΣΤΡΟΚΩΣΤΑΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΣ

Παρουσίαση: Δρόσου Κραβαρτόγιαννου

Γεννήθηκε στην Ίτεα τὸ Μάρτιο τοῦ 1915 καὶ κατοικεῖ στὴν Ἀθήνα (Μομφεράτου 50). Σπούδασε φιλολογία καὶ ἀρχαιολογία στὸ Πανεπιστήμιο τῶν Ἀθηνῶν (1938) καὶ μετεκπαιδεύτηκε στὸ Μόναχο (1955—57). Ἐπιμελητὴς Ἀρχαιοτήτων Δελφῶν (1950—1955) καὶ 6' ἀρχαιολογικῆς περιφέρειας (1956—1960). Ἐφορος Ἀρχαιοτήτων Πατρῶν (1961—1969), 6' περιφέρειας Ἀττικῆς (1969—1974) καὶ Ἐφορείας Σπηλαιολογίας καὶ Παλαιοανθρωπολογίας (1974—1980).

Διηύθυνε τὶς ἀνασκαφὲς ἀρχαίου ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς στὴν Ἀντίκυρα, θαλαμωτῶν μυκηναϊκῶν τάφων στὴ Σαλαμίνα, μεγάλου θωμοῦ στὴν Πάρνηθα, τμήματος τῶν Μακρῶν Τειχῶν τῶν Ἀθηνῶν, τάφων Ραμουίντος Ἀττικῆς, θολωτῶν μυκηναϊκῶν τάφων στὸν Ἅγιο Ἡλία (Ἰθωρία) Μεσολογγίου, νεκροταφείων γεωμετρικῆς ἐποχῆς στὴν Καλυδὼνα, Ἀμφίκλεια καὶ Μυρρινούντα (Μαρέντα) κλπ.

Ἀποκάλυψε τὰ χάλκινα ἀγάλματα στὸν Πειραιᾶ (1959).

Υπῆρξε ὁ ἰδρυτὴς τῶν Μουσείων Ἀγρινίου καὶ Θυρρείου.

Ἐπόπτευσε τῶν ἐκθέσεων ἀρχαιοτήτων στὰ Μουσεῖα Αἰγίνας, Θέρ-

μου, Ἀγρινίου, Θυρρείου καὶ Πειραιᾶ.

Ἐχει πάρει μέρος στὸ Β' Διεθνὲς Ἀρχ(γ)ικὸ Συνέδριο (1973), Α' Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν (1975), XV Βυζαντινῶν Σπουδῶν (1976), Γ' Διεθνὲς (1977) καὶ στὸ Συμπόσιο γιὰ τὴν ἀρχαία Μακεδονία.

Εἶναι μέλος τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας Ἀθηνῶν καὶ τοῦ DEUTSCHES ARCHÄOLOGISCHES INSTITUT.

Ἐχει τιμηθεῖ μὲ μετάλλιο Πο-

λέμου 1940—41 και Ἐξαιρέτων Πράξεων (1950).

Ἔχει δημοσιεύσει ἐκθέσεις ἀνασκαφικῶν εὐρημάτων καθὼς καὶ πολλὰς μελέτες σὲ ἀρχαιολογικά περιοδικά, δελτία κι ἐφημερίδες στὴν ἐλληνική, γερμανική καὶ γαλλική.

Τὸ πλούσιο ἀνασκαφικὸ καὶ συγγραφικὸ ἔργο τοῦ Θύμιου Μαστροκώστα τὸν τοποθετοῦν στὶς ὑψηλότερες βαθμίδες τῆς κατ' ἐξοχὴν ἐλληνικῆς ἐπιστήμης. Σεμνός, ἐργατικός, ἀεικίνητος ψάχνει ἀδιάκοπα, ἀποκαλύπτει, ἀποκαθιστᾷ, καταγράφει, δημοσιεύει.

Ὁ Θύμιος Μαστροκώστας θεωρεῖται ἓνας ἀπ' τοὺς ἀξιολογότερους Ἑλλήνες ἀρχαιολόγους.

ΠΑΡΕΝΘΕΣΗ

Ὁ Θύμιος Μαστροκώστας φρόντισε νὰ πλουτιστεῖ τὸ Λαογραφικὸ Μουσεῖο Φωκίδας μὲ μουσειακὰ εἶδη οἰκιακῆς χρήσης, ἐνῶ παράλληλα φωτοαντέγραψε καὶ χάρισε στὴν «Ἑταιρεία Φωκικῶν Μελετῶν» σπάνια κείμενα — ἱστορικὰ καὶ λαογραφικὰ τῆς Φωκίδας — ἀπὸ παλαιὰ κι ἐξαντλημένα βιβλία καὶ περιοδικά, γιὰ ν' ἀποτελέσουν τὴ βάση τοῦ 6' τόμου τῆς ἐπετηρίδος.

Ὅταν τοῦ ζητήσαμε νὰ μᾶς δώσει στοιχεῖα νὰ τὸν γνωρίσουμε στὸ εὐρύτερο κοινὸ τῆς Φωκίδας, αὐτὸς μᾶς ἀρνήθηκε. Ἴσως ἀπὸ ὑπέρμετρη μετριοφροσύνη. Χρειάστηκε νὰ ψάξουμε πολὺ γιὰ νὰ συγκεντρώσουμε τὰ στοιχεῖα ποὺ συνθέτουν τὸ ἔργο του, ἓνα ἔργο ποὺ τιμᾷ τὸν ἴδιο ἀλλὰ καὶ τὴν πατρίδα ποὺ γεννήθηκε, ἀνατράφηκε κι ἔμαθε τὰ πρῶτα γράμματα.

ΤΑ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

«Κτητορική ἐπιγραφή τῆς Ἀγίας Μονῆς Δωρίδος», Λατύπη δελφική (1953), «Θραῦσμα νέου δελφικοῦ λογαριασμοῦ» (1954), «Ἐπιγραφαὶ Ἑσπερίας Λοκρίδος, Αἰτωλίας, Δωρίδος καὶ Μαλίδος» (1955), «Προϊστορικοὶ συνοικισμοὶ ἐν Ἑσπερίᾳ Λοκρίδι, Φωκίδι καὶ Βοιωτίᾳ», (1956), «Μεσαιωνικὰ μνημεῖα Ἀττικῆς, Φωκίδος κ.λ.π.» (1956), «Ἐπιτύμβιοι στήλαι καὶ ἀνάγλυφα ἐξ Ἀττικῆς καὶ Σαλαμῖνος» Ἐπιστήματα ἐκ Μυρρινοῦντος», «Ἑλληνικὰ καὶ λατινικὰ ἐπιγραφὰ Ἀχαΐας καὶ Ἀρκαδίας» (1964), «INSCRIPTIONS LOURIDE ET DE THESSALIE» (1964), «Δύο ἀρχαῖα ἀγάλματα ἐκ Μυρρινοῦντος» (1972) κλ.π.

Συμπατριώτη,

Μὴν πετᾷς τὸ περιοδικὸ τοῦτο. Ἔστω καὶ ἂν δὲ σοῦ ἀρέσει μὴν τὸ καταστρέφεις.

Δῶστο σὲ κάποιον ἄλλο. Μπορεῖ ν' ἀρέσει σὲ κεῖνον.

ΕΥΑ ΠΑΛΜΕΡ - ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΥ

(30 χρόνια άπ' τὸ θάνατό της)

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΧΑΣΙΑΚΟΥ

Ἄν τὸ 1981 ὑπῆρξε ΕΤΟΣ Σικελιανοῦ, θὰ πρέπει καὶ τὸ 1982 νὰ θεωρηθεῖ ΕΤΟΣ τῆς Εὔας Πάλμερ - Σικελιανοῦ, γιατί σημαντικά βοήθησε τὸν ποιητὴ τοῦ αἰῶνα στὴν παγκόσμια πνευματικὴ ἀκτινοβολία του. Καὶ ἦταν μὲν ἡ Εὔα Ἀμερικανίδα στὴν καταγωγή, ὅμως γεννήθηκε γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ πέθανε στὰ ἑλληνικὰ χρώματα, πού τὰ θεωροῦσε πατρίδα της. Τούτῃ ἡ ἐργασία ἄς θεωρηθεῖ φιλολογικὸ μνημόσυνο στὴ μνήμη της φέτος, πού συμπληρώνονται 30 χρόνια ἀπ' τὸ θάνατό της.

Ἡ Εὔα γνώρισε τὸν Ἀγγελο στὴν Ἀθήνα, ὅταν ἦρθε μὲ τὴν ἀδερφή του Πηνελόπη ἀπ' τὸ Παρίσι, ὅπου σπούδαζαν μαζί καὶ εἶχαν γνωριστεῖ ἐκεῖ. Ἡ Πηνελόπη μιλοῦσε τόσο ἐγκωμιαστικά γιὰ τὸν ἀδερφό της, ὥστε ἡ Εὔα ἐπιθυμοῦσε πολὺ νὰ τὸν γνωρίσει, γι' αὐτὸ καὶ ἦρθε στὴν Ἑλλάδα. Μετὰ τὴ γνωριμία τους ἄρχισε νὰ γίνεται λόγος γιὰ γάμο, ἀλλὰ ὁ Ἀγγελος ἦταν μόλις 23 χρόνων καὶ τῆς εἶπε, ὅτι δὲν πρέπει, κατὰ τὴ γνώμη του, νὰ παντρευτοῦν: «Εἶμαι πολὺ νέος καὶ καταλαβαίνω τὸν ἑαυτὸ μοι. ὅτι θὰ κάνω πολλὰ πράγματα πού ἴσως νὰ μὴ σ' ἀρέσουν». Καὶ ξαφνικά ὁ Ἀγγελος ἔφυγε γιὰ τὴν Αἴγυπτο, ὅπου κι ἔγραψε τὸν «Ἀλαφροῖσκι-ωτο» μέσα σὲ μιὰ βδομάδα.

Ἡ Εὔα πῆγε χωρὶς καθυστέρηση στὴ Λευκάδα, ἔπεσε στὰ πόδια τῆς

μάνας τοῦ Ἀγγελοῦ, τῆς Χαρίκλειας καὶ τῆς εἶπε: (*) «Ἐγὼ θὰ μείνω ἐδῶ σὰν θυγατέρα σου. ὥσπου θελήσει καμιά φορά, μὰ σὲ δέκα, μὰ σὲ εἴκοσι χρόνια, νὰ γυρίσει. Δεχθεῖτε με νὰ μείνω». Ἐδῶ νομίζει κανεῖς, ὅτι ἔχει ζωντανὴ μιὰ ἄλλη παρόμοια εἰκόνα ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη, μὲ τὴν ἱστορία τῆς καλῆς νύφης Ροῦθ πρὸς τὴν πεθερά της Νοεμίν: «Μὴ μὲ παρακαλεῖς νὰ σ' ἀφήσω, νὰ φύγω ἀπὸ κοντά σου, γιατί ὅπου πᾶς ἐσὺ κι ἐγὼ θὰ πάω κι ὅπου παραμείνεις κι ἐγὼ θέλω παραμείνει. Ὁ λαός σου. λαός μου καὶ ὁ Θεός σου. Θεός μου». Τὴν ἴδια, λοιπόν, βιβλικὴ σεμνοπρέπεια, λιτότητα, εὐλάβεια, ταπεινοφροσύνη ἀποφυγὴ ἀπὸ κάθε τι τὸ ἐξωτερικὸ, βρίσκει κανεῖς σ' ὅλο τὸ ἔργο τοῦ Ἀγγελοῦ.

Γυρίζοντας ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο στὴν Ἀθήνα ὁ Ἀγγελος, ζήτησε ἀπὸ τὴν ἀδερφή του νὰ μάθει γιὰ τὴν Εὔα. Ἐκείνη τὸν ἔπεισε νὰ φύγουν ἀμέσως γιὰ τὴ Λευκάδα. Βρῆκε τὴν Εὔα πολὺ ἀδύνατη, λέει ὁ ποιητής, ἀπὸ τὸν καημὸ της καὶ τὴν ἀγωνία νὰ τὸν περιμένει. Μετὰ ἀπὸ λίγο ἔφυγαν στὴν Ἀμερική, ὅπου ἔγινε καὶ ὁ γάμος τους, γιὰ νὰ τοῦ μείνει ἀφοσιωμένη ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς της, ἀκόμα καὶ μετὰ τὸ χωρισμό τους (1934). Ἡ ἁγία ψυχὴ της, μὲ τὴ δύναμη τῆς θέλησης, δὲν ἄφησε νὰ γίνει καμιά ἐσωτερικὴ ἀλλαγὴ. Διατήρησε ἀκόμα καὶ τὸ ἐ-

πώνυμο (Σικελιανού), ἐνῶ τὰ γράμματα της, πού συχνά ἔστελνε στὸν ποιητὴ, ἦταν γεμάτα τρυφερότητα, γιατί δὲν εἶχαν ἀλλάξει καθόλου τὰ αἰσθήματά της ἀπέναντί του, ἀν καὶ χωρισμένοι. Ὁ γάμος τους ὑπῆρξε σημαντικό γεγονός στὴ ζωὴ τοῦ ποιητῆ κι ἐπηρέασε ἀποφασιστικά τὴν ὅλη πνευματικὴ ἐξέλιξή του. Ἡ Εὐα ἀγάπησε τὸν ὠραιοφτιαγμένο Ἄγγελο σὰν ἐκφραστὴ τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ πνεύματος καὶ τὸν λάτρεψε σὰν τὸ ἀπολλώνειο πνευματικὸ φῶς.

Τὰ ὅσα ἐγκωμιαστικὰ ἔλεγε ἡ Πηνελόπη στὸ Παρίσι γιὰ τὸν Ἄγγελο, ἐπέδρασαν τόσο στὴν ψυχὴ τῆς Εὐας, ὥστε νὰ γίνεи στὴ φαντασία της ὁ ποιητὴς τὸ τελειότερο ἀνθρώπινο πλάσμα, ἓνας ἡμίθεος τῆς ἀρχαιότητος ἢ καὶ ὁ μουσηγέτης Ἀπόλλωνας ἀκόμα. Μὲ ἄλλα λόγια ἡ Εὐα ἦταν μιὰ ρομαντικὴ γυναίκα, πού δὲν κοίταζε τὴν ἐξωτερικὴ ὄψη τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ στρεφόταν πάντοτε πρὸς τὸν ἐσωτερικὸ ψυχικὸ κόσμο. Γι' αὐτὸ κι ἐπέμενε τόσο πολὺ, ὥστε στὸ τέλος ἐνώθηκε μὲ τὸν Ἄγγελο καὶ πάλαιψαν, ἀγωνίστηκαν σκληρὰ γιὰ τὴν πραγματοποίησιν μιᾶς ὑψηλῆς ιδέας, τὴν ἀναβίωσιν τοῦ Δελφικοῦ πνεύματος. Ὑπῆρξε τόσο ἀφοσιωμένα στὴν προσπάθεια αὐτὴ τοῦ Ἄγγελου, λὲς καὶ ὑπηρετοῦσε ὡς ἱέρεια γιὰ τὸ μεγάλο σκοπὸ στὸ νὰ τοῦ Ἀπόλλωνα, πού καὶ ὁ Ἄγγελος ἐπὶ χρόνια ἱεουργοῦσε γιὰ τὴ Δελφικὴ ιδέα, μὲ τὴν προσπάθειά του νὰ παιχθεῖ ἡ ἀρχαία τραγωδία «Προμηθεὺς Δεσμώτης», ἐκεῖ στὸν ἴδιον τόπο, πού πρωτοπαίχθηκαν στὴν ἀρχαιότητα καὶ τόσες

ἄλλες τραγωδίες.

Ἡ ἴδια ἡ Εὐα γιὰ νὰ βοηθήσει τὸν Ἄγγελο δὲν ἡσύχαζε οὔτε στιγμὴ. Ἐμαθε κοπτικὴ, ραπτικὴ καὶ ὑφαντικὴ, γιὰ νὰ ἐτοιμάζει, μὲ τὴ βοήθεια κοριτσιῶν τοῦ Παρνασσοῦ, τὶς στολὲς γιὰ τὸ ἀρχαῖο θέατρο. Ἡ ἴδια ἐγίνε χορογράφος, γιὰ νὰ διδάξει στ' ἀπλοϊκὰ κορίτσια τῶν γύρω χωριῶν τὸ ρόλο τους, χωρὶς νὰ καταφύγει ἐξ ὀλοκλήρου σ' ἐπαγγελματίες ἡθοιοποιούς (κομπάρσους κ.ἄ.) γιὰ τὴν ἐρμηνεία τῶν ρόλων τῆς τραγωδίας. Ἦθελε ἡ ἐπιτυχία τῶν ἔργων νὰ θγεί μέσα ἀπὸ τὰ λαϊκὰ στρώματα (ὁ χορός), ὅπως ἀκριβῶς συνέβηκαν τὰ γεγονότα στὴν ἐποχὴ τοῦ Αἰσχύλου καὶ τοῦ Εὐριπίδη, πού ἐμπνεύστηκαν κι ἔγραψαν τὶς τραγωδίες τους. Ἡ διεισδυτικότητα τῆς Εὐας, μὲ τὴ φαντασίᾳ της, στὸ πνεῦμα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἦταν ἀφάνταστα μεγάλη καὶ πασχίζοντας γιὰ τὸ μεγαλεῖο τῆς ἀρχαίας τραγωδίας, βοήθησε πολὺ τὸ Σικελιανό.

Ἡ Εὐα μπορεῖ νὰ ἔζησε στὸν εἰκοστὸ αἰῶνα, μὲ τὴν ψυχὴ της ὁμῶς ζοῦσε στὴν ἐποχὴ ἐκείνῃ τῆς ἀρχαίας τραγωδίας. Μπορεῖ νὰ γεννήθηκε στὴ μακρινὴ Ἀμερικὴ, ἢ μοίρα της ὁμῶς τὴν προόριζε νὰ ζήσει στὴν Ἑλλάδα τῆς ἀρχαίας θεϊκῆς παντοδυναμίας. Διέθεσε ὀλόκληρη περιουσία γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ πνευματικοῦ σκοποῦ τοῦ Ἄγγελου. Σὲ πολλὰ μέρη (Ξυλόκαστρο, Σαλαμίνα, Δελφούς) ἔχτιζε μ' ἐξοδά της κι ἀπὸ ἓνα ἐξοχικὸ σπίτι, γιὰ νὰ ἐργάζεται μὲ ἀνεση ὁ ποιητὴς καὶ νὰ ἐμπνέεται τὸ ἔργο του.

“Αν στην επιτυχία της Δελφικής ιδέας ο Σικελιανός υπήρξε το ένα σκέλος, ή Εύα ήταν το άλλο, που με την αμέριστη συμπαράστασή της στήριξε το έργο του ποιητή. Το έργο της υπήρξε πλατύ όσο πλατύς κι ο κόσμος, όπως υπήρξε και το αρχαίο ελληνικό πνεύμα παγκόσμια πλατύ.

Στην κατοχή ή Εύα θρέθηκε στην Αμερική, χωρίς κανένα περιουσιακό στοιχείο. Την ημέρα που πέθανε ο “Αγγελος (1951) πήρε ένα λακωνικότατο μήνυμα από τη δεύτερη γυναίκα του: «Χάσαμε τον “Αγγελο». Η Εύα έφτασε αμέσως στην Ελλάδα, όπου κι έμεινε ως το θάνατό της (1952). Τελευταία της επιθυμία ήταν να ταφεί στους Δελφούς, εκεί που αφιέρωσε το «είναι» της και είδε να πραγματοποιείται το όραμα της Δελφικής ιδέας.

Στη συνέχεια παραθέτω μερικά ακόμα βιογραφικά στοιχεία για την Εύα Πάλμερ, που δημοσίευσε σε άρθρο ή έφημερίδα Τάιμς της Ν. Υόρκης την έπομένη του θανάτου της (Πέμπτη, 5 Ιουνίου 1952), (**) με τίτλο: «Η ΕΥΑ ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΥ ΠΕΘΑΝΕ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ» και με υπότιτλο: «Χήρα “Ελληνα ποιητή, κέρδισε την αναγνώριση για την αναβίωση των Δελφικών έορτών το 1927».

«Η Εύα Πάλμερ - Σικελιανού, στην οποία ανήκει ή τιμή ότι ένεπνευσε την αναβίωση των Δελφικών έορτών στην εποχή μας, πέθανε στο Νοσοκομείο Εύαγγελισμός σήμερα (4 Ιουνίου). Αμερικανίδα και χήρα ενός απ’ τους πιο γνωστούς σύγχρονους “Ελληνες ποιητές, του “Αγγελου Σικελιανού, ή

Εύα Σικελιανού υπέστη έγκεφαλικά έπεισόδιο την περασμένη βδομάδα, καθώς παρακολουθούσε παράσταση Αρχαίου Δράματος στο αρχαίο θέατρο των Δελφών. Σύμφωνα με την επιθυμία της θά ταφεί στους Δελφούς.

Η Εύα Σικελιανού έκανε πολλά για να ξαναζωντανέψει τον Αρχαίο Έλληνικό Πολιτισμό. Σπούδασε για πολλά χρόνια τη ζωή της Αρχαιότητας και μαζί με τον άντρα της το 1927 ξαναζωντάνεψαν τις αρχαίες Δελφικές γιορτές με μιá παράσταση του «Προμηθέα Δεσμώτη» του Αίσχylου, παιγμένη σπá Νεοελληνικά, σ’ ένα αρχαίο θέατρο. Σκοπός τους ήταν, όπως είχε εξηγήσει ο άντρας της, να ξαναζωντανέψουν το αρχαιοελληνικό πνεύμα και να συγκεντρώνουν την παγκόσμια «πνευματική áριστοκρατία» στους Δελφούς. Το 1930 οί γιορτές έγιναν επί τρεις μέρες, για να γιορτασθεί ή έκατοστή επέτειος της ανεξαρτησίας της σύγχρονης Ελλάδας.

Η Εύα μεγάλωσε μέσα στην καλή κοινωνία της Ν. Υόρκης και άποφοίτησε από το Κολλέγιο Μπρύν Μώρ το 1900. Ήταν κόρη του Κώρτλαντ Πάλμερ, πρώτου Προέδρου της «Λέσχης του 19ου αιώνας» και άδελφή του πιανίστα Πάλμερ. Έπιστρέφοντας το 1907 από το δεύτερο πολύμηνο ταξίδι της στην Ελλάδα, δημιούργησε αναστάτωση στη Ν. Υόρκη, όταν έφτασε με το πλοίο ντυμένη με αρχαία ελληνικά ένδύματα. Ανακοίνωσε ότι είχε άποκηρύξει τα σύγχρονα ρούχα. Ήδη το 1907 ήταν γνωστή σαν συγγραφέας, μουσικός κι έρασιτέχνis

ήθοποιός. Μάλιστα τράβηξε τόσο την προσοχή του Σέρ Χένρυ "Ιρβιν, του μεγάλου "Αγγλου ήθοποιού, που αυτός της έδωσε το ρόλο της Βεατρίκης στο έργο «Δάντης». "Αν και συμμετείχε στις πρόβες, τελικά δεν έκανε την εμφάνισή της στο έργο. Λίγο αργότερα, το 1907, παντρεύτηκε στο Μπάρ "Αρμπορ. Πολλές προσωπικότητες της καλής κοινωνίας παραβρέθηκαν στο γάμο. "Ο γάμος (Προτεσταντικός) έγινε στη Γαλλική γλώσσα, γιατί ο άντρας της δέ μιλάγε "Αγγλικά. Το ζεύγος μετά διέμεινε επί 20 χρόνια στην "Ελλάδα, όπου έφημολογείτο, ότι ή Εύα Σικελιανού είχε ανακαλύψει τὰ μυστικά της ύφαντικής τέχνης τών αρχαίων "Ελλήνων. Πάντως, έγινε διάσημη ύφαντουργός αρχαίων ελληνικών ένδυμάτων. Αυτή ύφανε τὰ ρούχα που φορέθηκαν στις πρώτες Δελφικές έορτές και συνέθεσε, επίσης, τή θυζαντινή μουσική γι' αυτές. Στην "Εκθεση Διακοσμητικών Τεχνών στο Παρίσι, κέρδισε χρυσό μετάλλιο για τὰ ύφαντά της. Το 1927 ήρθε πάλι στην "Αμερική για μιὰ σειρά διαλέξεων και είπε ότι αφιέρωσε τή ζωή της στις αρχαίες "Ελληνικές Τέχνες και στο να κάνει τους "Ελληνες χωρικούς να γνωρίσουν τή «λαμπρή παράδοση και τήν κληρονομιά» τους. Το 1933 σκηνοθέτησε το έργο «Διθύραμβος της Ρόδου», που παίχτηκε σ' ένα άνοιχτό θέατρο, που είχε σχεδιάσει ή ίδια, στους πρόποδες της "Ακρόπολης. "Επίσης σκηνοθέτησε τις «Βάκχες» του Εϋριπίδη στο Κολλέγιο Σμιθ το 1933 και στο Κολλέγιο Μπρύν Μώρ το 1934.

Για πολλά χρόνια, ή Εύα Σικελιανού μελέτησε τή σχέση της μουσικής με τὰ δρώμενα στα αρχαία ελληνικά έργα, προσπαθώντας να θρεί τή μέθοδο με τήν όποία οι αρχαίοι, στα θέατρα και στους γυμναστικούς αγώνες, χόρευαν τραγουδώντας συγχρόνως. Προσπάθησε να κάνει κάτι παρόμοιο, χρησιμοποιώντας άνδρικό χορό από 50 άτομα, στο Κρατικό θέατρο. "Η προσπάθεια όμως απέτυχε, γιατί δεν θρήκε αρκετούς ανθρώπους που να μπορούσαν να κάνουν αυτά που ζηταγε. Το 1938, μαζί με τόν Τέντ Σών, πειραματίστηκε κοντά στην πόλη Λή της Μασσαχουσέτης, στη σχέση μεταξύ χορού και τραγουδιών. Μάλιστα ανέβασε και το πρόγραμμα «Περιπλανήσεις μέσα σ' ένα όρατο τραγούδι».

"Η Εύα Σικελιανού τελευταία έμενε στη Ν. "Υόρκη. "Ο αδερφός της, που πέθανε τόν περασμένα χρόνο, της είχε αφήσει κληρονομιά 250.000 δολάρια.

Γυναίκες σαν τήν Εύα Πάλμερ - Σικελιανού σπάνια γεννιώνται στον κόσμο. "Υπήρξε ή προσωποποίηση της άφοσίωσης σ' ένα μεγάλο σκοπό, τή Δελφική ιδέα, για μιὰ παγκόσμια συναδέλφωση, της άπεριόριστης λατρείας στο μεγάλο ποιητή, της καλοσύνης και της αγάπης, της έπιμονής και της καρτερικότητας, της πραότητας και της άνεξικακίας. Το ψυχικό μεγαλείο της και ο ρομαντισμός της τήν έξαύλωσαν και τήν άνέβασαν σ' έναν οϋράνιο κόσμο για τήν τελείωσή της.

(*) "Εγκυκλοπαιδεία «ΗΛΙΟΣ» τ. 16, σελ. 1017.

(**) Μετάφραση: Τάσου Γ. Χασιακού..

ΕΥΑ ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΥ*

Γέννημα τῆς μεγάλης χώρας τοῦ Τζώρτζ Οὐάσιγκτων
τοῦ Λίνκολν καὶ τοῦ Οὐόλτ Οὐίτμαν,
κόρη τῆς Ἀμερικῆς, Εὐα Πάλμερ
γεννήθηκε μέσα σου ὁ σπόρος τῆς Ἑλλάδος.

Δελφικά ὄνειρα

στόλιζαν τὴν πορεία σου, ἑλληνικὰ
λευκὰ περιστέρια ὀδηγοῦσαν τὸ δρόμο σου
στὴν ἑλληνικὴ εὐδία,

σπουδάστρια ἦσουν τοῦ δελφικοῦ φωτός
τοῦ ἀθάνατου ἑλληνικοῦ πνεύματος.

Δούλεψες τὴ μεγάλη ἰδέα τοῦ θεάτρου
κοντὰ στὰ θήματα, στίς σκέψεις

τοῦ Ἀγγελοῦ Σικελιανοῦ,

μαζὶ πλάσατε τὸ μεγαλεῖο

τοῦ ἀρχαίου δράματος, τοῦ αἰώνιου.

Σᾶς ὀδήγησε τὸ πνεῦμα τοῦ δημιουργικοῦ Αἰσχύλου

ὁ «Προμηθεὺς δεσμώτης» ἄνοιξε

τὶς πύλες τῆς τραγωδίας στὸ δελφικὸ τοπίο,

ὁ Οἰδίποδας ξαναγεννήθηκε

στὴν ἑλληνίδα γῆ.

Εὐα Πάλμερ,

ἡ Ἑλλάδα πάντα θὰ σὲ σκέπτεται,

θὰ εὐγνωμονεῖ τὴν παρουσία σου

δίπλα στὸν Σικελιανό, κοντὰ στὰ φωτεινά του τραγούδια

στὶς πράξεις τῶν Δελφικῶν γιορτῶν,

στὴν «παγὰν λαλέουσα»

τῆς Κασταλίας.

Στὸν τάφο σου

δίπλα στοὺς Δελφούς, ξυπνοῦν

νέα ὄνειρα

γιά τὴν ἀγαπημένη σου Ἑλλάδα,

γιά τὴν ἑλληνικὴ τέχνη καὶ τὸ

θαυμαστὸ τόπο τῶν Ἑλλήνων.

Κοιμήσου ἐλαφρά

Εὐα Σικελιανοῦ — Πάλμερ,

οἱ Ἑλληνες

δὲν σὲ ξεχνοῦν

σὲ ἀγαποῦν καὶ σὲ λατρεύουν...

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΩΣΤΑΛΕΞΗΣ

(*) Βραβεῖο 9ου Πανελληνίου Διαγωνισμοῦ Ποιήσεως «ΔΕΛ-
ΦΙΚΩΝ ΑΜΦΙΚΤΙΟΝΙΩΝ» 1981.

Ὁ Ἀνάργυρος Σιμόπουλος καὶ ἡ ἐποχή του

ΤΗΣ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΓΕΡΟΥΜΑΤΟΥ

Τὸ παλιὸ ἀρχοντικὸ ἦταν χτισμένο στὸ ἔμπα τῆς βορειοδυτικῆς πλευρᾶς τῆς Ἀμφισσας, πού ὁδηγεῖ στὶς γειτονιὲς τοῦ Ἀθ. Θανάση καὶ τοῦ Γκιρίζι.

Ἦταν ἓνα ἀπλόχωρο ἄσπρο στενόμακρο σπίτι ζίπατο, μὲ τὴν μακρύτερη πλευρά του στραμμένη στ' ἀνατολικά, στολισμένη μὲ πολλὰ παράθυρα πού κοίταζαν στὸ δρόμο. Ἀκριβῶς σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο, ὁ δρόμος φάρδαινε, ἀφήνοντας ἓνα πλάτωμα πού ἔχει ὡς σήμερα τὸ ὄνομα: πλατεία Σιμοπούλου.

Ἡ μακρύτερη πλευρὰ τοῦ σπιτιοῦ, ἀκούμπαγε σὲ μιὰ μικρότερη κάθετη πτέρυγα πού προστέθηκε ἀργότερα, κι' ἔτσι τὸ κτίριο γώνιαζε. Τὸ χαγιάτι ἦταν στὸν πάνω ὄροφο κι' ἔπιανε τὸ μᾶκρος τῆς καινούργιας πτέρυγας.

Προφτάσαμε μόνο τ' ἀπομεινάρια τοῦ ἀρχοντικοῦ πού ἀνῆκε στὸν πολιτικὸ καὶ γιὰ πολλὰ χρόνια Ὑπουργὸ τῶν Οἰκονομικῶν, Ἀνάργυρο Σιμόπουλο.

Ἐξωτερικὰ δὲν εἶχε πάθει πολλές ζημιές. Εἶχε μιὰ ἀρχοντιά πού σ' ἐντυπωσίαζε, κι' ἡ ἀπόλυτη σιωπή του καὶ τὰ κλειστὰ παράθυρα, δημιουργοῦσαν περιέργεια γιὰ τὴν ζωὴ καὶ τὰ ἔργα τοῦ ιδιοκτήτη του.

Πρὶν ἀπὸ τὸν Ἑλληνοῖταλικογερμανικὸ πόλεμο τὸ σπίτι πουλήθηκε στὸν Ἀμφισσιώτη κ. Εὐτύχιο ἀπὸ τὴν Βιργινία, κόρη τοῦ Σιμόπουλου. Μετὰ τὴν κατοχή, πουλήθηκε γιὰ

δεύτερη φορὰ στὸν κ. Γ. Φουσέκη, πού μένει πάντα ἐκεῖ, ἀφοῦ τὸ ἄλλαξε ριζικά.

Οἱ Ναζῆδες εἶχαν πληγώσει τὸ σπίτι. Περισσότερες ὅμως ζημιές ἔπαθε ἀπὸ τὶς οἰκογένειες πού κατὰ καιροὺς στέγαζε στὸ διάστημα τῆς κατοχῆς.

Μαζεύονταν ἀπὸ τὰ γύρω χωριά μέσα στὴν πόλη, ἢ ἀπὸ φόβο ἢ ἀπὸ διωγμούς, καὶ τοῦτο τὸ ἔρημο σπίτι προσφερόταν σὰν θεόσταλτο καταφύγιο. Ἐπειδὴ τὸ Ἰταλικὸ καὶ ἀργότερα τὸ Γερμανικὸ Φρουραρχεῖο ἀπαγόρευαν πολλές φορὲς στοὺς κατοίκους νὰ θγοῦν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη, στὸ θουνὸ ἢ στὸν λόγγο, ἡ ἔλλειψη ξύλων, ἀνάγκαζε τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς νὰ ξηλώνουν τὰ πατώματα καὶ ν' ἀνάθουν φωτιά στὶς παγωμένες νύχτες τοῦ χειμῶνα.

Ἦταν τέτοια ἡ μιζέρια καὶ τέτοιες οἱ συνθήκες, πού τὸ χάλασμα ἑνὸς παλιοῦ σπιτιοῦ μὲ ἱστορία, δὲν συγκινοῦσε κανέναν.

Τὸ σπίτι πού τώρα εἶναι στὴν ἴδια ἀκριβῶς θέση, δὲν θυμίζει τίποτα ἀπὸ τὸ παρελθόν.

Πόσο δύσκολο εἶναι νὰ θροῦμε καὶ νὰ συνταιριάσουμε τὰ νήματα πού μᾶς ἐνώνουν μὲ τὶς ρίζες μας; Ἐδῶ στὸν τόπο μας δὲν ὑπάρχει κανένα στοιχεῖο πού νὰ μιλάει γιὰ τὸν Ἀνάργυρο Σιμόπουλο, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πλατεία πού ἔχει τ' ὄνομά του καὶ μιὰ προσωπογραφία του,

πού βρίσκεται στην Δημαρχία.

Πολύτιμες πηγές για την συγκέντρωση συγκεκριμένων πληροφοριών στάθηκαν, εκτός από τὰ λεξικά, οἱ ἀναμνήσεις ἑνὸς καλοῦ φίλου, καὶ ἡ ἔκδοση ἑνὸς βιβλίου μὲ τὸν τίτλο: «Πολιτικοὶ ἀγῶνες 1892 — 1935» τοῦ Κωνσταντίνου Ι. Ἀγγελοπούλου, βουλευτῆ Ἀθηνῶν, διευθυντοῦ τῆς «Παλιγγενεσίας», πού παρ' ὅλο πού ἀνήκει στὴν ἀντιπολίτευση, μᾶς δίνει παραστατικὴ εἰκόνα τῆς ἀξίας καὶ τῆς προσωπικότητος τοῦ ἀντιπάλου πολιτικοῦ Σιμπούλου.

Οἱ προφορικὲς μαρτυρίες τοῦ κ. Εὐθυμίου Ζουμᾶ μεταφέρονται στὸ κείμενο αὐτὸ χωρὶς καμιά διόρθωση, γιατί πραγματικὰ εἶναι ἓνα μοναδικὸ ντοκουμέντο τῆς ἐποχῆς πρὶν καὶ μετὰ τὸ 1900, καὶ μιὰ σπάνια ἀναφορά στὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Παρνασσιδέα πολιτικοῦ.

Καὶ μᾶς πληροφοροῦν οἱ ἀναμνήσεις του...

«Ὁ Ἀνάργυρος Σιμόπουλος ἦταν ἀδελφὸς τῆς μητέρας τῶν ἀδελφῶν Νευροπολίτη πού κατοικοῦσαν στὸ σπίτι πού σήμερα κατοικεῖ ὁ κ. Εὐθύμιος Σκουρλέτος. Ἦταν ἐπίσης ὁ πολιτικός, θεῖος τῶν ἀδελφῶν Καρᾶλη, οἱ ὅποιοι ἦταν ἀνώτεροι ὑπάλληλοι εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν.

Τοῦ ἀπέδωσαν καταγωγὴν ἐκ Σιγδίτης (ἢ ἴσως ὑπῆρχε κάποιος πρόγονος ἀπὸ τὴν Σιγδίτσα) καὶ τοῦτο ἦταν μᾶλλον ἐκλογικὴ προπαγάνδα τοῦ ἀντιπάλου του Γιάνναρου Γάτου, καὶ τῶν ὁπαδῶν του.

Εἶχε πέσει τὸ σύνθημα «Ψηφίσατε Σαλωνίτη καὶ ὄχι Σιγδιτσιώτη»

γιά εὐνοήτους λόγους.

Δὲν ὑπάρχει καμιά ἀμφιβολία ὅτι ἦταν ἰδιοκτῆτης τοῦ σπιτιοῦ κοντὰ στὸ Παρθεναγωγεῖο. Ὁ Σιμόπουλος εἶχε θάλει νὰ κτίσουν τὴν καινούργια πτέρυγα ἢ ὁποῖα εἶχε καὶ περισσοτέρας ἀνέσεις. Στὴν πτέρυγα αὐτή, πού εἶχε γρυλωτὰ γαλλικὰ παράθυρα, ὁ Σιμόπουλος εἶχε τὸ γραφεῖο του. κι' ἐκεῖ ἐδέχετο τοὺς ὁπαδοὺς του.

Τοὺς λόγους τῶν προεκλογικῶν του ἀγώνων, ἀπ' αὐτὸ τὸ χαγιάτι τοὺς ἐκφωνοῦσε πρὸς τὸ πλῆθος πού συγκεντρωνωνόταν στὴν πλατεία, ἐμπρὸς στὸ σπίτι του. Ἡ ρητορικὴ του ἐθαυμάζετο, καὶ γιὰ τὸν λόγο αὐτόν, τοὺς λόγους, τοὺς παρακολουθοῦσαν καὶ οἱ ὁπαδοὶ καὶ οἱ ἀντίπαλοι.

Ἡ ἱστορία τοῦ Ἀνάργυρου Σιμπούλου εἶναι τόσο ἀπίθανη πού μοιάζει φανταστικὴ.

Ἦταν φτωχόπαιδο. Τέλειωσε τὸ Σχολαρχεῖο καὶ διορίστηκε κλητῆρας στὸ Τελωνεῖο τῆς Κορίνθου. Σ' αὐτὴν τὴν θέση, ἔμεινε πολλὰ χρόνια.

Φύσις ἀνήσυχη, μελετοῦσε πολὺ στὸ διάστημα αὐτό, καὶ κατόπιν παρατηρήσεων καὶ σπουδῶν, ἐτοίμασε μιὰ μελέτη «περὶ ἀναδιοργάνωσεως τῶν Ἑλληνικῶν Τελωνείων» καὶ τὴν παρουσίασε στὸν Διευθυντὴν του, περιμένοντας νὰ τὸν ἐπαινέση. Ὁ Διευθυντὴς ὅμως βρῆκε ἀνάρμοστο, ἓνας κλητῆρας νὰ τολμήσῃ νὰ καταπιαστῇ μ' ἓνα τόσο σοβαρὸ ἔργο καὶ τὸν ἐδιώξε. Ὁ Διευθυντὴς, ἤθελε κλητῆρα, ὄχι διανοούμενο.

Τὸ φτωχόπαιδο ἀπὸ τὴν Παρνασσίδα δὲν ἔχασε καιρὸ. καὶ στέλνει τὴν μελέτην του, χωρὶς κανένα διασταγμό, μέσῳ τοῦ Ταχυδρομείου, στὸν Ὑπουργὸ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ Ὑπουργὸς ἔδωσε τὴν μελέτην στὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου του. μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ τὴν μελετήσῃ καὶ νὰ τοῦ ἀναφέρῃ σχετικῶς.

Χωρὶς κανένα ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον καὶ ἀπολύτως πεπεισμένος ὅτι τὸν περίμενε σίγουρα ἓνα ἀνούσιο καὶ θλακῶδες κείμενο, ξάπλωσε στὸ κρεβάτι του, κι' ἄρχισε τὸ διάβασμα, περιμένοντας ὅτι ὕστερα ἀπὸ μιὰ δυὸ σελίδες, θὰ κοιμόταν εὐχάριστα.

Ἡ αὐγὴ ὅμως, τὸν θρῆκε ἄγρυπνο νὰ διαβάσῃ μὲ θαυμασμό τὴν διατριβὴ τοῦ ἀσήμου κλητήρα.

Σὲ δυὸ ἡμέρες, παρουσιάστηκε στὸν Ὑπουργὸ ὁ Διευθυντὴς καὶ τοῦ ἀνεκοίνωσε ὅτι ἡ μελέτη εἶναι ἓνα ἀξιόλογο σύγγραμμα μὲ σοφὲς προτάσεις καὶ λύσεις ποὺ θ' ἀνοιγαν νέους δρόμους στὰ Ἑλληνικὰ Τελωνεῖα, καὶ ἔμμεσα στὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας.

Ὁ Ὑπουργὸς καλεῖ τηλεγραφικῶς, νὰ παρουσιασθῇ στὸ ὑπουργεῖο ὁ Ἀνάργυρος Σιμόπουλος. Κι' ἀρχίζει μιὰ καταπληκτικὴ σταδιοδρομία.

Ὁ Σιμόπουλος γίνεται ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ προβιβαζόμενος, πάντοτε κατ' ἐκλογὴν, ἔφθασε σ' ἀνώτερα σκαλοπάτια. Κάθε πρόβλημα ποὺ παρουσιαζόταν σὲ οἰκονομικῆς φύσεως θέματα, ὁ Σιμόπουλος ἐκα-

λεῖτο νὰ δώσει λύσιν. Εἶναι αὐτόνοητο πὼς παρέμεινε ἀκλόνητος εἰς τὴν θέσιν του καὶ μετὰ τὴν πτώσιν ἢ ἀνοδὸν τῶν κυβερνήσεων ἐφ' ὅσον ἦτο περιζήτητος εἰς ὅλες τὶς κυβερνήσεις κι' ἀναντικατάστατος.

Εἶχε ἀποκτήσῃ στὸ μεταξὺ ἀνωτέραν μόρφωσιν, διότι εἶχε φροντίσει μὲ σκληρὰν μελέτην νὰ συμπληρώσῃ τὰ κενά. Κατεῖχε καὶ τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν τελείως, καὶ πολὺ τοῦ ἐχρησίμευσε ὅταν πλέον ὡς Ὑπουργὸς ἐπισκεπτόταν τὴν Εὐρώπην γιὰ κρατικὰς ὑποθέσεις, συνάψιν δανείων κ.ἄ.

Κατ' ἀρχὰς οἰκονομικὸς σύμβουλος στὴν κυβέρνησιν τοῦ Χαρ. Τρικούπη, καὶ ἀργότερον εἰς τὴν κυβέρνηση Γ. Θεοτόκη, παρεκινήθη νὰ θγῇ εἰς τὴν πολιτικὴν, ὅταν κάποτε τὸν ἔπεισαν νὰ μετάσχῃ κάποιας ὑπηρεσιακῆς κυβερνήσεως. Ἐκτοτε ἦταν πάντοτε ὑποψήφιος στὸ κόμμα Θεοτόκη καὶ ἐκέρδιζε τὰς ἐκλογάς, ὡς βουλευτὴς τῆς Παρνασσίδος.

Ὁ νομὸς ὑπερψήφισε τὸν Ἀνάργυρο Σιμόπουλο σύσσωμος, ἐκτὸς τῆς Ἀμφίσσης ποὺ τὸν κατεψήφισε συστηματικά.

Ἀντίπαλο στίς ἐκλογάς, εἶχε τὸν Γιάνναρο Γάτο. Πρὶν ὅμως ἀπὸ τὸν θάνατό του, συμφιλίωθηκε μὲ τὸν Γιάνναρο, καὶ μάλιστα σ' αὐτὲς τὶς ἐκλογὰς θγῆκαν βουλευταὶ καὶ οἱ δύο.

Ἡ ἀτμόσφαιρα στὴν Ἀμφίσσα κατὰ τὴν προεκλογικὴν μάχην ἦταν πολὺ ἠλεκτρισμένη, μὲ τὴν γνωστὴ φανατικὴ ἐπιδίωξη τοῦ κάθε κόμματος, νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ὑπερο-

χὴν καὶ νὰ ἐκμηδενίσῃ τὸν ἀντίπα-
λο.

«Σήκω καημένε Γιάνναρε
νὰ πιῆς καφὲ καὶ γάλα,
νὰ δῆς καὶ τὸ Σιμόπουλο
στὸν γαῖδαρο καβάλα».

Δηλαδή γινόταν νύξεις τῆς ἀστι-
κῆς καταγωγῆς τοῦ ἐνὸς καὶ τῆς
πτωχικῆς τοῦ ἄλλου.

ἦ

«Τὸ κορδόνι τὸ κορδόνι
τὴν ἐλῆά τὴν ξεριζώνει»,

τραγουδοῦσαν μὲ ἀναίδεια οἱ ὅπα-
δοὶ τοῦ Γιάνναρου, κι' ἀπαντοῦσαν
οἱ Σιμοπουλικοὶ μὲ ἀκόμα πιὸ με-
γαλύτερη ἀναίδεια καὶ προπέτεια:

«Τὸ κορδόνι τὸ κορδόνι
τῆς Γιανναρίνας τό...»

Τὸ κορδόνι ἦταν τὸ ἔμβλημα τοῦ
Γιάνναρου καὶ ἡ ἐλιά τοῦ Σιμοπού-
λου. Ὁ ἀγώνας ἀγίαζε τὰ μέσα. Ἡ
προεκλογικὴ περίοδος εἶχε καὶ ἔμ-
φαση καὶ περιπέτεια.

Τὸ κάθε κόμμα συγκέντρωνε ὅ-
λους τοὺς δικούς του καὶ ὠργάνω-
νε τὶς πιὸ θορυβώδεις διαδηλώσεις.

Μπροστὰ πῆγαιναν τὰ λάθαρα,
ἀκολουθοῦσαν τὰ παιδιὰ ξεφωνί-
ζοντας συνθήματα καὶ πιὸ πίσω οἱ
ἐνθουσιώδεις ὁπαδοί, θερμόαιμοι
καὶ εὐκολοπαραξηγούμενοι μὲ τὴν
πιὸ ἄθῶα ἀντέγκλησι τῆς ἀντιθέτου
πολιτικῆς πλευρᾶς, μὲ τραγούδια
καὶ σατιρικὰ δίστιχα ποὺ ἡ λαϊκὴ
μοῦσα συνταίριαζε στὸ ἄψε - σβῦσε.
"Ὅλο αὐτὸ τὸ πλῆθος περνοῦσε ἀπὸ
τὶς πιὸ κεντρικὲς γειτονιὲς τῆς Ἀμ-
φίσσης.

Κάποια φορὰ, περνώντας οἱ δια-

δηλωτὲς κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρα
τῆς μακαρίτισσας μάνας μου Φω-
τεινῆς Ἡλίας Ζουμᾶ, ἀποχτήσαν μιὰ
ἐξωπραγματικὴ ἐμπειρία.

Ἡ μάνα μου, ἀνεπιὰ τοῦ Σιμοπού-
λου, παρασυρόμενη ἀπὸ τὴν ἀγω-
νιστικὴ διάθεσι τῶν ὁπαδῶν του,
χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ, ἄρπαξε τὸ
γκρά. καὶ ἀπὸ τὸ παράθυρο, πυρο-
βόλησε στὸν ἄέρα.

Τὸ τί ἔγινε, δὲν περιγράφεται.
«Ζήτω ὁ Σιμόπουλος»!! φώναζε τὸ
πλῆθος μ' ἀπερίγραπτο ἐνθουσια-
σμό. «Νὰ μᾶς ζήσης Ζουμίνα»!!!

Στὸν ἀγώνα, ποὺ ἦταν σκληρός,
ἀναφερόντουσαν τὰ ἔργα ποὺ εἶχε
κάνει ὁ κάθε πολιτικός.

Ὁ Σιμόπουλος εἶχε συμβάλλει
στὴν ἀνάπτυξι τοῦ νομοῦ τῆς Φω-
κίδος. Ἐδῶ στὴν Ἀμφίσσα, στὴν
πρωτεύουσα τῆς Φωκίδος, εἶχε χρη-
ματοδοτήσῃ τὴν ἀνέγερση τοῦ Παρ-
θεναγωγείου (σχολείου θηλέων),
ποὺ ἀργότερα ἔγινε τὸ Β' Μικτὸ
Δημοτικὸ σχολεῖο, τὶς φυλακὲς Ἀμ-
φίσσης, τὸ Δικαστικὸ Μέγαρο, κ.ἄ.
Καὶ στὰ γύρω χωριὰ καὶ κωμοπό-
λεις εἶχε χρηματοδοτήσῃ τὴν ἀνέ-
γερση σχολείων. Ἐπίσης μὲ δική
του πρωτοβουλία, ἔγινε ὁ δρόμος
Ἀμφίσσης, Γραβιάς, Μπράλου.

Τοὺς συμπατριῶτες του τοὺς διό-
ριζε, (μὲ τὸν ἄγραφο νόμο τῆς πο-
λιτικῆς ποὺ ἐπέτρεπε κάθε μεταβο-
λὴ, μεταθέσεις ἢ διορισμούς, στὸ
ἐκάστοτε κυβερνῶν κόμμα) στὶς οἰ-
κονομικὲς ὑπηρεσίες: Ἐφορία, Τρά-
πεζα, Τελωνεῖα, Μεταλλεῖα Λαυ-
ρίου κ.ἄ.

Ἀλλὰ εἶναι γνωστότατη καὶ προ-
διαγεγραμμένη ἡ μοῖρα τῶν εὐερ-

γετούντων να πληρώνονται με άγνωμοσύνη, και ακολουθώντας πιστά τουτό το αξίωμα οί Σαλωνίτες, τόν κατεψήφιζαν με φανατισμό.

Ο Σιμόπουλος όμως, όχι μόνον έβγαине θουλευτής, αλλά και Υπουργός Δικαιοσύνης έγινε, και για πολλά χρόνια ήταν Υπουργός τών Οικονομικών. Λέγεται ότι μέσα στο κόμμα του υπήρχαν αντιζηλίες (και ήταν μοιραίο με την άποτομη άνοδό του να παραγκωνίση παλαιότερους που περίμεναν κάποια διάκρισι) και ότι το Υπουργείο της Δικαιοσύνης του έδόθη σκοπίμως για να άποτύχη, διότι εκείνος ήταν οικονομολόγος και όχι νομομαθής.

Ο Σιμόπουλος όμως, κάλεσε τούς άρίστους τών νομομαθών και παισιωμένος από την ομάδα αυτή κατάφερε την αναδιοργάνωσι τών Δικαστηρίων. Τότε έψηφίσθη και ο νόμος ΒΚΗ περί Δικαστηρίων Κακουργειοδικών (όρκωτά Δικαστήρια). Ο Σιμόπουλος απέκτησε τρεις κόρες, κι' ένα γιό, τόν Νίκο. Στην Άμφισσα έρχόταν τακτικά, μάλιστα τόν έρχομό του άνήγγειλαν κωδωνοκρουσίες. Πολλές φορές τόν συνόδευε ή κόρη του Βιργινία. Μάλιστα στίς έκλογές ή Βιργινία στεκόταν πίσω από την κάλπη του πατέρα της, και προσέφερε ή ίδια το σφαιρίδιο στους έκλογείς, χαμογελώντας και λέγοντας ευγενικά «παρακαλούμε, να μάς προτιμήσετε με την ψηφο σας».

Κι' έδω τελειώνει ή προφορική μαρτυρία του καλού φίλου, που μάς δίνει μιá αναδρομική εικόνα της έποχής του 1900 και ένωρίτερα, όταν

ή Έλλάδα ψηλάφιζε να θρει τόν δρόμο της μέσα από έρείπια κι' άλληλοφάγωμα.

Πρώτα - πρώτα, μάς θύμισε ένα άλλο τρόπο ψηφοφορίας, την ψηφοφορία σε σφαιρίδιο, που θα πρέπει να κάνωμε μιá σχετική περιγραφή, γιατί είναι και τουτό ένα κομμάτι της τότε πραγματικότητας.

Τις έκλογές με σφαιρίδιο καθιέρωσε το Σύνταγμα του 1864. Τουτό κρίθηκε άπαραίτητο για ν' άποφεύγεται ή νοθεία που ήταν σίγουρα έξασφαλισμένη από το γεγονός ότι ο Έλληνικός πληθυσμός, μετά την άπελευθέρωση από τόν Τουρκικό ζυγό, ήταν στο μεγαλύτερο ποσοστό αναλφάβητος και στίς πρώτες έκλογές του 1844 έγιναν πολλά έπεισόδια άκριβώς γιατί οί ψηφοφόροι δέν ήξεραν να διαβάσουν και να σταυρώσουν το όνομα του προτιμομένου υποψηφίου άν δέν κατέφευγαν σε κάποιον γραμματιζούμενο. "Ετσι έξαρτιόνταν από την καλή ή έλαστική συνείδηση του γραμματιζούμενου μεσολαβητή.

Η έκμετάλλεψη τών αναλφαβήτων ψηφοφόρων, δημιούργησε σοβαρώτατο πρόβλημα που έφθασε, πολλές φορές, σε άλληλοσπαργμούς κι' αίματοχυσίες, μέχρι το 1864, που το Σύνταγμα εισήγαγε το σφαιρίδιο. Οί έκλογές διεξήγοντο όπως εξηγείται στη συνέχεια.

Ο κάθε υποψήφιος είχε την κάλπη του με την φωτογραφία του κολημένη πάνω, ώστε ν' άποφεύγεται το μπέρδεμα. Οί κάλπες ήταν μέσα σε μιá αίθουσα. Η κάθε κάλπη ήταν χωρισμένη στη μέση και ή μι-

σὴ ἦταν θαμμένη ἄσπρη (ναί) καὶ ἡ ἄλλη μισὴ μαύρη (ὄχι). Ὁ ψηφοφόρος ἔπαιρνε τὸ σφαιρίδιο ἀπὸ τὸν ἀντιπρόσωπο τοῦ δικοῦ του ὑποψηφίου βουλευτῆ, ἔβαζε τὸ χέρι του μέσα σὲ μιὰ στρογγυλὴ τρύπα τῆς κάλπης καὶ μὲ μιὰ ἀνεπαίσθητη κίνησι, ποὺ νὰ μὴν φανερώσει στοὺς παρισταμένους τὴν πορεία τοῦ σφαιριδίου, ἔριχνε δεξιὰ ἢ ἀριστερά.

Ἔτσι θῆκε καὶ τὸ «θὰ φάει μαῦρο» ἢ τὸ «ψήφισε δαγκωτὰ» γιατί οἱ φανατικοί, δάγκωναν τὸ σφαιρίδιο πρὶν τὸ ρίξουν στὴν κάλπη. Τὸ πρόσωπο ποὺ ἔβαζε ὁ κάθε ὑποψήφιος βουλευτῆς νὰ προσφέρει τὸ σφαιρίδιο στοὺς ψηφοφόρους, διαλλεγόταν μὲ κριτήρια νὰ ἔχει κοινωνικὴ προβολὴ καὶ ἐκτίμηση. Τοῦτο τὸ πρόσωπο, μπορούσε καὶ τὴν τελευταία στιγμή νὰ ἐπηρεάσει τοὺς ἐκλογεῖς.

Γιὰ τὸν Σιμόπουλο, φαίνεται ὅτι τὰ προσόντα αὐτὰ τὰ συγκέντρωνε ἡ κόρη του Βιργινία, ἡ ὁποία ἦταν πάντοτε πίσω ἀπὸ τὴν κάλπη τοῦ πατέρα της.

Γιὰ τὴν καταγωγὴ καὶ τὴν καριέρα τοῦ Παρνασσιδέα πολιτικοῦ, ὑπάρχει καὶ ἡ ἄλλη πλευρὰ τοῦ νομίσματος. Δηλαδή ὅτι γεννήθηκε τὸ 1837 στὴν Σιγδίτσα, καὶ πραγματικὰ ἡ ἐξέλιξή του, ἦταν μυθιστορηματικὴ. Λέγεται ὅτι στὴν ἀρχή, καὶ μετὰ τὸ Τελωνεῖο Κορίνθου, σταδιοδρόμησε ὡς Τμηματάρχης καὶ ἀργότερα ὡς Ὑποδιοικητῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς καὶ μάλιστα μετὰ τὴν ἀποχώρησή του Διοικητῇ Κεχαγιά, ἔγινε Διοικητής.

Ἀπὸ τὸ 1882 ἦταν οἰκονομικὸς συνεργάτης τοῦ Χαρ. Τρικούπη καὶ κατὰ τὴν διάρκειά της Πρωθυπουργίας του ἔγινε εἰσηγητῆς καὶ ἀργότερα Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ κράτους. Τὸ 1892 ἔγινε Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης μὲ τὴν κυβέρνηση τοῦ Χαρ. Τρικούπη καὶ αὕτη ἦταν ἡ ἐπίσημη εἰσοδὸς του στὴν πολιτικὴ.

Τὸ 1897, στὴν κυβέρνησις Ράλλη, Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν. Τὸ 1899 Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν στὴν κυβέρνησις Γ. Θεοτόκη καὶ συνεχῶς μέχρι τοῦ θανάτου του ποὺ συνέβη τὸ 1908, ἐκτὸς τῶν χρόνων 1902 καὶ 1903, ἦταν Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν στὴν κυβέρνησις Θεοτόκη. Τὸ 1902 Πρωθυπουργὸς ἦταν ὁ Θ. Δεληγιάννης καὶ τὸ 1903 ὁ Ἀλέξ. Ζαῖμης.

Ἡ παρουσίαση τοῦ Ἀνάργυρου Σιμόπουλου, δὲν θὰ κρινόταν ὀλοκληρωμένη ἂν δὲν ἀναφέραμε τὰ ὅσα γράφει ὁ βουλευτῆς τῆς ἀντιπολίτευσης Κ. Ἀγγελόπουλος, στὸ βιβλίον του «Πολιτικοὶ ἀγῶνες 1892—1935».

Γράφει:

«Ἐνθυμοῦμαι ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1896 ἤμην καὶ τότε μέλος τῆς ἐπιτροπῆς Προϋπολογισμοῦ εἰς τὴν ὁποίαν συμμετεῖχεν ὁ ἐκ Κραναίας συνάδελφος (κ. Ρωμᾶνος) ἀντιπροσωπεύων εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τὰς ἰδέας τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, ἡ ὁποία τότε ἀνεγνώριζε ὡς ἀρχηγούς τὸν κ. Θεοτόκην καὶ τὸν κ. Σιμόπουλον.

Ὁ ἐκ Κραναίας συνάδελφος ζητοῦσε οὔτε λίγο οὔτε πολὺ, τὸν περιορισμὸν τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ

1896 κατά 10.000.000, δυστυχώς ο κ. Ρωμάνος μās έστέρησε την έπομένην και τās άκολουθους ήμέρας από τής πεφωτισμένης συνεργασίας του, διότι έγινε άφαντος, ένεφανίσθησαν όμως στην έπιτροπή Προϋπολογισμού ο κ. Θεοτόκης και ο κ. Σιμόπουλος και είπον άμφότεροι ότι ο Προϋπολογισμός ήτο σπάταλος και έπρεπε νά συνταχθῇ άλλος Προϋπολογισμός κατά 10.000.000 κατά τόν κ. Θεοτόκην και κατά 8.000.000 ολιγώτερον, κατά τόν κ. Σιμόπουλον...» (σ. 172).

Η πληροφορία είναι πραγματικά πολύτιμη ότι στο κόμμα Θεοτόκη ήταν δύο συναρχηγοί τὸ 1896, δηλαδή Θεοτόκης και Σιμόπουλος. Η προσωπικότητα τοῦ Παρνασσιδέα πολιτικοῦ παίρνει μιὰ άλλη διάσταση, πέρα από την οικονομολογική καριέρα ὅπου θεωρήτο εὐθεντία, δείχνει ότι στο κόμμα είχε έπιβληθεί και σαν άξιος πολιτικός ήγέτης.

Και συνεχίζει ο Άγγελόπουλος:

«Ο κ. Σιμόπουλος πρὸ ολίγου παρεπονέθη ότι τὸν άδικεῖ και τὸν συκοφαντεῖ ἡ Έλληνική κοινωνία φανταζομένη ότι αὐτὸς ρέπει πρὸς την αύξησιν τῶν δαπανῶν και φόρων, ενώ αντιθέτως οἱ Προϋπολογισμοὶ ποὺ συνέταξεν άποτελοῦν τὸ άκρον άωτον τής φειδοῦς και τής οικονομίας.

Η εξέτασις τῶν Προϋπολογισμῶν τοῦ κ. Σιμοπούλου, ιδού Κύριοι, τί άποδεικνύει:

Ο Προϋπολογισμός τοῦ κ. Σιμοπούλου συνταχθείς τὸ 1889 περιλαμβάνει έξοδα καθαρᾶς διοικήσε-

ως έκ δρχ. 66.557,663.

Ένώ ο Δεληγιαννικός Προϋπολογισμός 63.381,740.

Ας εξετάσωμε και τὸν δεύτερο Προϋπολογισμό Σιμοπούλου τοῦ 1900, έξοδα καθαρᾶς διοικήσεως έκ δρχ. 71.421,448.

Διὰ τὰ ἔτη 1901—1902 δέν υπάρχει άπολογισμός, νά κρίνωμε πόσα άκριβῶς δαπανήθηκαν.

Και κατὰ τὸ 1903 προτίθεται ο Ὑπουργὸς τῶν Οικονομικῶν νά εφαρμόσῃ τὸν Προϋπολογισμό τοῦ 1902. Ο Προϋπολογισμός τοῦ 1902 εἰσήχθη ὑπὸ τοῦ Φωκίωνος Νέγρη, Ὑπουργοῦ τῶν Οικονομικῶν τής κυβερνήσεως τοῦ Ἀλ. Ζαῖμη, αλλά πάντες γνωρίζουσι ότι κατ' οὐσίαν ο Προϋπολογισμός ὑπῆρξεν ἔργο τής Θεοτοκικής πλειοψηφίας». (σ. 335).

Και πάντοτε από τὸ βιβλίον τοῦ Κ. Άγγελοπούλου, ἔχομε τὰ περισσεύματα τῶν Προϋπολογισμῶν τῶν χρόνων ποὺ κατηύθυνε τὰ οικονομικά τής χώρας ο Ἀνάργυρος Σιμόπουλος.

Πρ)σμός Πρωθ)ργός Περίσσευμα		
1889	Γ. Θεοτόκης	6.440,034
1900	»	1.074,796
1901	»	3.005,277
1902	Ἀλ. Ζαῖμης	2.139,969
1903	Θ. Δεληγιάννης	5.962
1904	Γ. Θεοτόκης	1.129,589
1905	»	50,652
1906	»	843.176
1907	»	2.969,322
1908	»	4.306,542

Μιὰ ολόκληρη ζωή άφιερωμένη στην οικονομική έξυγίανση και ά-

Τὸ πάθημα τοῦ Ἀμερικάνου

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑ·Ι·ΜΑΡΑ

Σὲ ἓνα χωριὸ τῆς Ρούμελης ἡ κυρὰ - Παγώνα, χήρα 80 χρονῶν, ζεῖ μὲ τὸ ὄνειρο νὰ ἴδῃ τὸ γυιὸ της, τὸν Κώστα, νὰ γυρίζῃ ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ καὶ κατόπιν «ἄς πεθάνει».

Πραγματικά, ὁ Κώστας, μετὰ 40 χρόνια σκληρῆς νοσταλγίας καὶ ἀρκετὰ πλούσιος, ἀποφασίζει γεμάτος νοσταλγία καὶ χρυσαφικά (ρολόγια διπλά, καδένες κλπ.) νὰ ἐπιστρέψῃ στὸ χωριὸ του.

Στὸ τελευταῖο του γράμμα ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ πληροφορεῖ τὴ μητέρα του ὅτι φθάνει μὲ τὸ ὑπερωκεάνειον «ΣΑΤΟΥΡΝΙΑ» στὴν Πάτρα τὴν ἐρχόμενη Πέμπτη, τὸ δὲ Σάββατο μεσημέρι θὰ βρίσκεται στὸ

χωριό.

Γεμάτῃ χαρὰ ἡ κυρὰ - Παγώνα ἀναγγέλει τὴν εἴδηση εἰς τὸν γείτονα, Πρόεδρον τῆς Κοινότητος, τὸν γέρο - Θανάση, ὁ ὁποῖος πάντα τὴν ρωτοῦσε «πότε θὰ γυρίσῃ τὸ παιδί κυρὰ - Παγώνα;» δείχνοντας τώρα τελευταῖα μεγάλο ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ Κώστα.

Ὁ γέρο - Θανάσης, ἔξυπνος καὶ πολὺ πανηρὸς χωρικός, εἶναι ὁ πλουσιώτερος τσέλιγγας τοῦ χωριοῦ. Ἔχει πέντε γιουὺς λεβέντες (ντερέκια κατὰ τὸν πατέρα τους) καὶ μιὰ κόρη, τὴν Ἀγγέλω, πλέον τῶν 50 Μαΐων, ἀνύπαντρη, πολὺ ἀδικημένη ἀπὸ τὴ φύση ἀλλὰ πολὺ

νόρθωση, ἓνας μεγάλος ἀγώνας μέσα ἀπὸ ἀριθμούς, προϋπολογισμοὺς καὶ περισσεύματα, καὶ ἂν κριθεῖ σήμερα ὁ Σιμόπουλος, μὲ τὰ τότε δεδομένα.

Μιὰ δεσπόζουσα φυσιογνωμία στὰ οἰκονομικὰ τῆς χώρας γιὰ μιὰ εἰκοσαετία καὶ πλέον. Οἱ Πρωθυπουργοὶ ἔπεφταν, ὁ Σιμόπουλος ἀκλόνητος στὸ βαρὺ του ἔργον, κύριος μοχλὸς στὴν κρατικὴ μηχανή.

Τὸ φτωχόπαιδο, ὁ ἄσημος κλητήρας ποὺ καταξιώθηκε νὰ πάρει τέτοια θέση στὴν κοινωνία του, ὅταν πέθανε δὲν ἄφησε πλούσιες ὑλικὲς κληρονομίες. Ἐνὰ σπίτι ὅλο κι' ὅλο εἶχε ἀγοράσει γωνία Πλατείας Συντάγματος καὶ Μητροπόλεως. Τὸ σπίτι τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὸ σπίτι τῆς

Ἀμφίσσης, ἄφησε στοὺς ἀπογόνους του. Πάμπτωχος ξεκίνησε, πάμπτωχος πέθανε. ΟΗ TEMPORA! ΟΗ MORES!

Στὰ χρόνια ποὺ πέρασαν, πόσες κοινωνικὲς, πολιτικὲς, τεχνολογικὲς ἀλλαγές! Πόσο ἀναποδογύρισαν τὰ πιστεύω μας! Πόσο μεθοδεύτηκε ἡ προώθησις τῆς μετριοτήτος!

Κι' ὅμως, ἓνας τόσο μεγάλος ἀγωνιστὴς τῆς ζωῆς, ἓνας φτασμένος μιᾶς ἀπίθανα λαμπρῆς καριέρας, ποὺ μοιάζει σὰν νὰ ξέφυγε μέσα ἀπὸ τὶς ἀπίθανες ἱστορίες τῆς ζωῆς τοῦ Μάρκ Τουέην, θάπρεπε νὰ ξεσκονίζεται ποῦ καὶ ποῦ ἀπὸ τὶς ἀράχνες τῆς λησμονιάς, καὶ ἄς μὴν εἶναι τῆς μόδας σήμερα, ἡ ἀξιοκρατία.

ντροπαλή και τέλεια νοικοκυρά.

Ο γέρο - Θανάσης στα νειάτα του ήταν ο φοβερώτερος ζωοκλέπτης και αλογοσούρτης της περιοχής. Τώρα στα 80 του σταμάτησε θέβαια την κλεψιά αλλά ήταν πολύ υπερήφανος, διότι τα «ντερέκια» τον πέρασαν στη τέχνη της κλεψιάς. Παρά τη δύναμη που είχε σαν Πρόεδρος του χωριού, τα 600 γιδοπρόβατα και τα τόσα στρέμματα άμπελοχώρα που έδιδε πρίκα στην Άγγέλω, δεν κατάρθωσε να την παντρέψει, διότι κανείς νέος δεν την ήθελε. έπειδή ήταν καμπούρα και δύσμορφη (γρηά γκιόσα γίδα, την έλεγαν τα παλληκάρια του χωριού).

Όταν έμαθε ο γέρο - Θανάσης τα της άφίξεως του Άμερικάνου, άμέσως έθεσε σε έφαρμογή το άπό καιρό καταστρωμένο σχέδιό του. Έδωσε έντολή στα «ντερέκια» να έτοιμάσουν διά το Σάββατο το βράδυ πλούσιο τραπέζι άπό ψητά (κλέφτικα θέβαια, διότι αυτά ήταν νοστιμώτερα άπό τα δικά του), κοκορέτσια, τυριά, κρασί κλπ. διότι θα είχαν χαρές (χωρίς να τους έξηγήσει περί τίνος πρόκειται).

Το Σάββατο το μεσημέρι όλόκληρο σχεδόν το χωριό, με το γέρο - Θανάση έπί κεφαλής και τη γρηά - Παγώνα, υποδέχεται, συνοδεία λαϊκών οργάνων, στην πλατεία του τον Άμερικάνο με φιλιά, δάκρυα και χαρές. Μετά τα κεράσματα ο γέρο - Θανάσης καταφέρνει τον άπονήρευτο και εύγενικό Κώστα να περάσουν άπό το σπίτι του για ένα ποτήρι κρασί, χωρίς θέβαια, την

κυρά - Παγώνα, ή όποία «σαν γρηά που ήταν» κατά τον γέρο - Θανάση, «έπρεπε να πάη να κοιμηθή νωρίς».

Το προς τιμήν του Κώστα τραπέζι έγινε σε πολύ στενό οίκογενειακό περιβάλλον, διά λόγους σκοπιμότητας.

Έκτός άπό τα παιδιά του γέρο - Θανάση ήταν στο τραπέζι και ο άδελφός του, ο γέρο - Γιάννης. Η Άγγέλω ήταν οτις δόξες της εκείνη τη βραδυά, το δε τραπέζι πλουσιώτατο, με τα νόστιμα φαγητά, τους ωραίους μεζέδες, το υπέροχο κρασί και τις ιστορίες του γέρο - Θανάση και του μπάρμπα - Γιάννη.

Κατά τα μεσάνυχτα ο γέρο - Θανάσης μελαγχόλησε και προς στιγμήν άναστέναξε βαθεία. Άμέσως ο άδελφός του, που ήξερε τον πόνο του, του λέει:

—Πάψε, ρε άδερφέ, μη στενοχωριέσαι, ως είναι καλά ο Κώστας και ή Άγγέλω και όλα θα πάνε καλά. Στρεφόμενος δε προς τον Κώστα, του λέγει:

—Άκου παιδί μου, Κώστα. Αυτός ο παληόγερος το έχει θάλει στο μυαλό του άπό τότε που έφυγες για την Άμερική να σε παντρέψει με την Άγγέλω. Γι' αυτό την κράτησε άνύπαντρη μέχρι σήμερα. Τέλεια νοικοκυρούλα και χρυσοχέρα ή Άγγέλω, χώματα πιάνει και μάλαματα γίνονται. Θα είστε το πιο ταιριασμένο ζευγάρι του χωριού. Άν είπής για προίκα, ότι θέλει ή ψυχή σου...

Ο Κώστας αϊφνιδιάστηκε με την

Περὶ τοῦ τοπικοῦ τύπου

ΤΟΥ ΔΗΜ. ΠΑΛΟΥΚΗ

Ὁ πολιτισμὸς τῆς ἐποχῆς μας, γεγονὸς πιά, εἶναι CULTURE VISUELLE ET AUDITIVE. Ἀπ' τὴν μετατόπιση τούτη συνδυαζομένην μετὰ τὴ διαφοροποίηση τῶν διαύλων μαζικῆς ἐπικοινωνίας ἐρευνᾶμε τὸν καινούργιο ρόλο τῶν μέσων πληροφόρησης ποὺ εἶχαν δημιουργήσει τὸν CULTURE LIVRESQUE. Ἡ συγκεκριμένη ἀναφορά μας γίνεται στὸν τύπο, τίς ἐφημερίδες. Ἡ βασικὴ τους διαφορὰ μετὰ τὴν τηλεόραση, τὸν καθ'αυτὸ δίαυλο τοῦ ὁπτικοακουστικοῦ πολιτισμοῦ, εἶναι ὅτι ἡ μὲν τηλεόραση ἀπευθύνεται σ' ἓνα εὐρύτερο κοινὸν — πρᾶγμα ποὺ δὲν συμβαίνει μετὰ τίς ἐφημερίδες γιὰ τὸ λόγο ὅτι διαδίδουν περισσότερο προσανατολισμένη πληροφορία.

Ὁ τύπος στὸ μέτρο ποὺ διακρίνεται σὲ ἐθνικὸ καὶ τοπικὸ θὰ μᾶς ἀπασχολήσει σὲ

φωκικὸ ἐπίπεδο. Τὸ φαινόμενο τῆς εὐρείας διάδοσης, καὶ εἰς βάρος τοῦ ἐθνικοῦ, κυκλοφορίας καὶ ἀπήχησης τοῦ τοπικοῦ τύπου παρατηρήθηκε καὶ ἐρευνήθηκε σ' ὁρισμένες ἐπαρχίες τῆς Γαλλίας. Τὰ συμπεράσματα τῶν ἐπιστημόνων στὴ διαλεύκανση τῶν αἰτίων τοῦ φαινομένου μιλοῦν γιὰ τὴν πρόκριση τοῦ τοπικοῦ, στὸ σημεῖο ποὺ ἀναφέρεται καὶ μεταδίδει εἰδήσεις τῆς περιοχῆς προσιτὲς καὶ συγκεκριμένες κατ' ἀντιδιαστολὴ μ' ἐκείνες τίς γενικὲς καὶ ἀναφορμεῖες, καμιά φορά, τοῦ ἐθνικοῦ.

ὑπερβαίνοντας τὸν ἕνα αἰῶνα παρουσίας ὁ φωκικὸς τύπος παρουσιάζεται σήμερα μὲς ἀπ' τὴν καθοριστικὴν ἀντίστροφῃ ἀναλογίᾳ ποσοτικῆς - δυναμικῆς - ρηχῆς κυκλοφορίας. Καὶ τὰ φύλλα τῶν μὲν χωριῶν, ὅσα γράφονται ἀπ' τὴν πρὸς τὰ

πρόταξη καὶ παρὰ τὸ κρασί ποὺ εἶχε πιῇ, ἀπάντησε:

— "Ὅχι, ὄχι, μὴ θιάζεσθε, ἀφήστε νὰ τὸ σκεφθῶ καὶ νὰ τὸ κουβεντιάσω μετὰ τὴ μάνα μου καὶ τὰ ξανάλεμε.

— "Α! τὸ γοργὸ καὶ χάρη ἔχει παιδί μου, ἀπάντησε ὁ γέρο - Θανάσης, ὑψώνοντας τὸ ποτήρι του. «Νὰ ἔχετε τὴν εὐχή μου, ἡ ὥρα ἡ καλὴ παιδιά μου καὶ στὰ δικά σας ντερέκια ἀπὸ τὴν Ἀγγέλω».

— Σὰς παρακαλῶ, μὴ θιάζεσθε, δὲν πῆρα ἀκόμα τὴν ἀπόφαση νὰ παντρευθῶ, λέγει ὁ Κώστας, στενωχωρημένος.

— «Πές τὸ «ΝΑΙ» καὶ μὴν τὴν

παίρνεις», ἀπάντησε ὁ γέρο - Θανάσης.

Καὶ πρὶν προλάβῃ νὰ τελειώσῃ ὁ γέρο - Θανάσης τὴν τελευταία του λέξη, τρεῖς πυροβολισμοὶ ἔπεσαν στὸ μπαλκόνι τοῦ σπιτιοῦ ἀναγγέλοντας στὸ χωριὸ τοὺς ἀρραβῶνες τοῦ Ἀμερικάνου μετὰ τὴν Ἀγγέλω. Ποῦ νὰ τολμήσῃ ὁ Κώστας, τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, δηλαδὴ πρὶν ἀπὸ 100 χρόνια, νὰ ἀρνηθῇ τὸν λόγον, τὸν ὁποῖον, οὐδέποτε ἔδωσε!

"Ἐτσι ἔμεινε ἡ ἱστορία τοῦ «πὲς τὸ ΝΑΙ καὶ μὴ τὴ παίρνεις», τὴν ὁποίαν μοῦ διηγήθηκε ἓνας γέροντας Ρουμελιώτης 90 χρονῶν στὴν κατοχὴ.

πατρικά χώματα αγάπη και φροντίδα δικαιολογούν τη συνέχιση εκδόσεώς τους άφου άνταποκρίνονται σ' ένα MINIMUM «πολιτικής άναμονής». Διαθέτουν δέ τά περισσότερα χωριά τήν έφημερίδα τους. Ό τύπος όμως, ό περισσότερο ή λιγότερο άμφισσαϊκός (άπ' τό εκάστοτε συμπληρωματικό του φωκιός) εξετάζεται από άλλο πρίσμα λόγω τής παθολογικής αύξησης πού σημείωσε τήν τελευταία πενταετία (περί τίς δέκα έφημερίδες βλέπουν τό φως στό χρονικό τούτο διάστημα).

Άγνοώντας, τελείως, τό καλό παρελθόν τών «Φωκικών Νέων» κι ακόμα τό σύνταμο τού «Φωκικού Ταχυδρόμου», πού άνήγαγαν σέ ύψη περιωπής τήν τοπική δημοσιογραφία, γράφεται πρós τέρψιν τών, και μέσα στόν ίδιο κοιματικό σχηματισμό, καταστρεπτικά άναφυσμένων άποκλίσεων και διαφοροποιήσεων έξυπηρετώντας τούς δποιους φατριακούς σκοπούς. Οι άντιθέσεις έντονοποιούνται στό σημείο πού άπουσάζει, χωρίς μεταδικτατορικήν άποκατάσταση, ή ιδιαιτεροποιητική λειτουργία τού τοπικού ραδιοφωνικού σταθμού.

Η άπήχηση, άντιστρόφως άνάλογη τής δξύτητας, περιορίζει τοιουτοτρόπως τόν ρόλο τού τοπικού τύπου στην έπίλυση τών προβλημάτων. Τυχόν προτεινόμενη φυγόκεντρη τάση άποκλείεται νά δημιουργούσε ιδεολογικήν άποταυτοποίηση κι άπ' τή δυσανάλογη πρós τόν ήμερήσιον ένθνικό τύπο έπιρρόή, μά κι άπ' τόν τρόπο κυκλοφορίας τού τοπικού. Άκόμη όποιαδήποτε οικονομική διακινδύνευση τού άναγνωστικού κοινού δέν συζητείται, άφού ή άνταπόκρισή του στα έξοδα εκτυπώσεως είναι μηδαμινή. Η ούδετεροποίηση, προσπάθεια άποπροσανατολισμού τής ΦΩΚΙΔΟΣ, τής έφημερίδας με τήν χρονικά μεγαλύτερη

δεσμευμένη πολιτική πρόσδεση, έγιν' όμως και παραδειγματικά κι ή προσωρινή άναίστολή στην εκδόσή της όφείλεται σέ ξένους πρós τούτο παράγοντες. Τό πρόβλημα έγκειται στην νοοτροπία τών εκδοτών, τόν ιεραρχικά άνώτερο σκοπό εκδοσης τού φύλλου πού θέτουν.

Πολλά χρόνια πριν τή διατύπωση τών καταξιομένων πορισμάτων τής Πολιτικής Έπιστήμης και τού κλάδου τής Πολιτικής Έπικοινωνίας ειδικά, ό εκλεκτός ρουμελιώτης κ. Δημοσθένης Γούλας ζήτησε άπ' τόν Ζαχαρία Παπαντωνίου δυό λόγια για τήν έφημερίδα πού εξέδιδε (Φωνή τής Εύρυτανίας). Άφήνοντας κατά μέρος τά κοινά και χιλιοσιπωμένα ό ποιητής τότε έγραψε τίς ύποθήκες του για τόν έπαρχιακό γενικότερα τύπο. Τήν όρθότητά τους άς κρίνει ό άναγνώστης με τήν άντιπαράθεση στα σύγχρονα πορίσματα τής έπιστήμης.

«...Η τοπική έφημερίδα μιλεί για ζητήματα πού δέν εκτείνονται παρά σέ λίγα στρέμματα, σέ μιά μικρή πλατεία, στόν κύκλο ένός χωριού. Τό πολύ θ' άσχοληθή με τό ζήτημα. Και αυτό είναι άκριβώς ή άξία της. Άσχολεϊται με σ υ γ κ ρ ι μ έ ν α πράγματα, πού μπορεί νά τά έπηρεάση... Η έπαρχιακή έφημερίδα άσχολεϊται μόνον με τήν έπαρχία της. Είναι θετική. Γι' αυτό διαβάζεται και μπορεί νά ώφελήση».

Α. Ι. Δ. Μεταξά: Πολιτική Έπικοινωνία. Έφημεροσμένη Πολιτική Έπιστήμη. Όλκός 1976.

Δ. Γούλα : Δυό μορφές τής Ρούμελης (Γρανίτσας - Παπαντωνίου). Άθήνα, 1961.

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Πρὸς τὴν

Ἑταιρεία Φωκικῶν Μελετῶν

Ἀμφισσαν

Ἀθῆναι, 12.1.1982

Ἀγαπητοί μου,

Διαβάζω καὶ παρακολουθῶ μὲ ἐνδιαφέρον τὸ περιοδικό Σας «Σελίδες ἀπ' τὴ Φωκίδα». Ἰδιαίτερα ὅμως μὲ ἐντυπωσίασε — ὅπως καὶ τὸν ἀγαπητό μου φίλο κ. Κώστα Στοφορόπουλο — τὸ τεύχος 19 τοῦ περιοδικοῦ, πού τὸ περιεχόμενό του ἀναφέρεται στὸν Ἀγγελο Σικελιανό.

Γιὰ τὸν Ἀγγελο Σικελιανό, λοιπόν, κι' ἐγὼ θὰ σᾶς γράψω δυὸ λόγια. Ἐδῶ καὶ κάμποσα χρόνια (τὸ 1932), ἡ τότε Ἑνωσις Νέων Γαλαξειδίου καταπιάστηκε μὲ τὸ ὠραίο, ἀλλὰ ὄχι καὶ τόσο εὐκόλο, ἔργο τῆς συγκροτήσεως Μουσείου τῆς Ἱστορίας τοῦ Γαλαξειδίου καὶ ἀπευθύνθηκε στὸν πνευματικὸ κόσμον τῆς περιοχῆς ζητῶντας ἠθικὴ συμπαράσταση καί, μπορῶ νὰ πῶ, πνευματικὴ καθοδήγηση, γιὰ τὴν ἐπίτευξη τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ.

Ἔτσι ἀπευθύνθηκε καὶ στὸν Ἀγγελο Σικελιανό. Σᾶς ἐσωκλείω, σὲ φωτοτυπία, τὴν ἀπάντησί του — τὴν ὁποία μπορεῖτε, ἂν θέλετε, νὰ τὴν δημοσιεύσετε — γιὰτὶ πιστεύω πὼς μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἐπιστολή, μπορεῖ κανεὶς νὰ διακρίνῃ τὰ πνευματικὰ ἐνδιαφέροντα καὶ τὶς ἐπιδιώξεις τοῦ Σικελιανοῦ.

Μὲ τιμὴ

ΙΣΙΔΩΡΟΣ Π. ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Κερκύρας 60 — Ἀθήνα Τ.Τ. 811

Kaza Paçkır, April-10
Tıracıoğlu Paçkır. 21 Ağustos 1932.

21 Ağustos 1932.

Etjerikólala uen' fir'isala Wao'ula loz
Hayaigadai.

Παλαίστοιο.
 Η οχλήσι βραδύτητα αἰῶνι μου καὶ ἔσται
 ἡμῶν δι' ἡμέραν ἕως τῆς ἀνιδρυα' καὶ
 μυχιαῖα ἔχῃ σπινθηροὶ καὶ ψυχὴ μου,
 ὁφείλει ἀρετὰ δὲ οἱ βροχόμενος ἔσται
 καὶ ἔχῃ αἰὲς Δαχφῆς ἄρμονα καὶ ἰοτάρω,
 καὶ δούλο δὲ ἀδύκτου ἔσται ἡμῶν
 μου καὶ ἀρετῶν τοῖς σπινθηροῖς
 ἡ φιλία καὶ ψυχὴ ἕως διαδοῖς μετὰ αἰῶν
 δ' ἀδύκτου κρέατος καὶ ἔσται ἡμῶν
 καὶ ἕως αἰῶν βέβαιος τῆς τοῦ ἡμῶν
 Η ἡμῶν ἕως καὶ καὶ ἡμῶν καὶ ἡμῶν

οὐκ ἔστιν ἐκδοθέντες ἀπὸ ἀνάγκης
 τοσούτοις ὅτι ὁρᾶται ὅτι ἔστιν ἡμεῖς, ὅσοι
 ἡμεῖς ἐν ἡμεῖς ἐκ τῆς αἰτίας περὶ τοῦ
 ἡμεῖς ἀναστροφῆς ἀνάγκης οὐκ ἔστιν.

Έπειτα η άγνοια είχε πια μόνο μια
 προσωπική ερμηνεία, θα μ' αρέσει να συ-
 ναμπα να αναλύσει έρως και πικρία
 της. Οι άνθρωποι έρχονται άσυνεχως
 αναγκάζονται συχνά να ξεχωρίσουν και
 να μιλούν, άς να τα έμπιστευαν
 η κοίτη του λόγου και να γίνει άχαρη
 στα μ' αυτά.

Τὴν ἑαυτοῦ αὐτῆς εἰς εὐόχου καὶ
λαὸν ἀνδράσι οὐ μόνον, ἀλλ' ἰουδαίῳ
καὶ μαὶ ἑρρίκευ καὶ καὶ οὐ βασιλεῖ,
οὐκ ἀνδρά, καὶ οὐκ ἑρρίκευ οὐκ ἰου-
δαί, οὐκ οὐκ ἑρρίκευ καὶ οὐκ οὐκ
οὐκ οὐκ.

Η ψυχή εἰς ἡμᾶς καὶ νύκτα καὶ καὶ μέλαι-
νη καμπύρα καὶ πρὸς ἡμέρας, μὴ γὰρ
τοῦ πέρας πρὸς εἰρήνην δαὶ καὶ γαίᾳ. Καί
πάντα ὁ ἀκούσας αὐτῆς ἢ ἀναγίνσκων αὐτῇ
εὗρε ἀγάπην καὶ καὶ ἡμετέραν ὁδὸν
ἡμῶν τοῦ ἐλπίαν ἀποδοῦναι ἢ ἀδύνα-
τον δὲ ἡμῶν ἔσται ἔργον ἡμετέρον ὅτι
καὶ ὅτι καὶ ἡμεῖς ὅτι, μέγιστον καὶ τὸ ἀ-
πὸ οὐρα ἢ ἡμῶν αὐτῆς καὶ ἀγαθόν
ἀναστασθῆναι καὶ βέλους καὶ τὸ καὶ πρὸς
δυνάμεις, ἡμετέρας τοῦ καὶ ἡμετέρας
ἐννοίας τοῦ, ὅχι μετὰ ἡμᾶς, ἀλλὰ μετὰ
ἡμᾶς καὶ οὐ μετὰ ἡμᾶς καὶ οὐ μετὰ
ἡμᾶς ἡμῶν, ἢ οὐ μετὰ.

Καὶ μετὰ ἀπεργασθῆναι πρὸς ἡμᾶς αὐτῆς ἡμᾶς
ἡμᾶς ἀνταρῶν ἢ ἀπεργασθῆναι ἡμᾶς

τῶν ἑρμῶ τοῦ μιλᾶς δα' καλοῦδουδης· οἱ
στὰς εἶπες ἔως δὲ τὸν προχέρον
μὲν τοι σὸς καὶ παρὶ· ἄνθρωποι πορῶ
εἰ ἔχῃ τὰ θανάτου καὶ τὰ ἀφύχου καὶ
ἰσθᾶ αὐτῶν ἔφρον αὐτῶν θ' ἄντ' αὐτῶν
ἐφύχου καὶ δεινῶτερη χάρις μου· εἰ
ἐπὶ τῶν ἐν Χρῆσιν καὶ μὲν δυν-
αμῶν τοῦ Σαχίρῃ χρόνα τὰ μὲν
ἐχῃ αὐτῶν ψυχὴ μου· τὰ βάρη αὐτῶν
πορᾶ τοῦ ἀφύχου καὶ μὲν αὐτῶν
πορᾶ τὰ νουμῶν καὶ διαπορᾶ φ-
χῇ καὶ τὰ τῶν κατὰ τὸν δυνάμει
πορᾶ ἔφρον καὶ οὐδὲν καὶ καὶ σὸς
μὲν αὐτῶν αὐτῶν καὶ τὰ τῶν αὐτῶν
πορᾶ αὐτῶν δὲ καὶ εὐχέων καὶ
μὲν αὐτῶν αὐτῶν.
Μὲν τὰ ἀφύχου διαπορᾶ πορᾶ αὐτῶν

Ελληνική διαπορεύσει Ντόκιε καί μοι.
 Αὐτὸ κῆρα καὶ ὀδυρτὸ οὐλεχισμὸς τοῦ
 ἑαυτοῦ μοι αὐτοῦ καὶ δόδε οὐλε-
 ρία καὶ ἐνὶ σταγυρῶσιν οὐλοῖται,
 Πιδανόλα ἀρχικαὶ αὐτὸ εἶς -

Μὲ εἰσαίρει τῆς καὶ ἀγάπης,
 11 Πρῶτος Στοιχιασ

ΝΕΑ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις «INTERNATIONAL TIME» ἐτοιμάζε-
 ται νέα πολύτομη ἀνθολογία τῆς Ἑλληνικῆς Πεζογραφίας
 καὶ Ποίησης. Ὅσοι θέλουν, μποροῦν νὰ στείλουν βιογραφι-
 κό τους σημείωμα καὶ βιβλία τους ἢ χειρόγραφα πεζογρα-
 φήματα ἢ ποιήματά τους, στὴ Δ)νη: ,Εκδοτικὸ Ὅργανισμὸ
 «INTERNATIONAL TIME», Πειραιῶς 37-39, ὄροφος 1ος,
 γραφεῖο 11, Ἀθήνα, Τ.Τ. 113. Τὰ κείμενα κρίνει 5μελὴς ἐπι-
 τροπή, πού θὰ διαλέξει καὶ τὰ κατάλληλα γιὰ τὴν ἀνθολο-
 γία ἢ ὁποία — μετὰ τὴν ὁλοκλήρωση τῆς Ἑλληνικῆς ἐκδο-
 σῆς της — θὰ μεταφρασθεῖ καὶ θὰ κυκλοφορήσῃ στ' Ἀγγλι-
 κά στὶς Ἀγγλόφωνες χῶρες, στὴν Εὐρώπη, Ἀμερικὴ καὶ
 Αὐστραλία.

'Απ' τὴ δραστηριότητα τῆς 'Εταιρείας

1. Πραγματοποιήθηκε στὰ γραφεῖα τῆς 'Εταιρείας, Πανουργιᾶ 1, "Αμφισσα, ἡ ἐτήσια Γενικὴ Συνέλευση.

Κατ' αὐτὴν ἔγινε ἀπολογισμὸς πεπραγμένων τοῦ χρόνου ποῦ πέ-
ρασε (δημοσιεύεται στὶς «Ἐπικαιρότητες»), ἐγκρίθηκε ὁ οἰκονομ-
κὸς ἀπολογισμὸς τοῦ 1981, ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1982 καὶ ὕστε-
ρα ἀπὸ ἀνταλλαγὴ σκέψεων καὶ συζήτησις προτάσεων προγραμ-
ματίστηκαν οἱ δραστηριότητες γιὰ τὸ νέο χρόνο.

Ἐλπίζουμε ὅτι ἡ πρόθυμη καὶ γόνιμη συνεργασία τῶν συμπα-
τριωτῶν μας μὲ τὴν 'Εταιρεία θὰ βοηθήσῃ σημαντικὰ τὸ δύσκολο
ἔργο τοῦ Δ.Σ., πού, πραγματικά, μοχθεῖ ἀθόρυβα.

2.—Συνεχίστηκαν οἱ προσφορὲς τῶν συμπατριωτῶν γιὰ τὴν οἰ-
κονομικὴ ἐνίσχυση τῆς 'Εταιρείας.

Οἱ παρακάτω ἔστειλαν τ' ἀντίστοιχα ποσά:

	δρχ.
1. Ἐπαμεινώνδας Ράϊκος, "Αμφισσα	1.000
2. Ἰωάν. Ἀγουρόπουλος, Ἰτέα	1.000
3. Εὐγεν. Γερολυμάτου, "Αμφισσα	1.000
4. Εὐθ. Μπελούμπασης συμβολαιογράφος, Γραβιὰ	1.000
5. Γεώργ. Κουτσοκλένης, Ἐλαιῶν	500
6. Γεώργ. Καραϊνδρος, "Αμφισσα	500
7. Χρυσῶ Δεδούση, ἱατρός, "Αμφισσα	1.000
8. Ἰωάν. Λακαφώσης, συμβολ., "Αμφισσα	1.000
9. Ἀλ. Παπαλεξανδρῆς, Ἰτέα	1.000
10. Ἀφοὶ Κραββαρίτη, ἔμποροι, "Αμφισσα	2.000
11. Νικόλ. Δημητρίου, Λασκαρίδου 126α, Καλλιθέα	1.500
12. Χρῆστος Καρθέλης, "Αμφισσα	500
13. Φωτο—Μάκης, "Αμφισσα	1.000
23. Γεώργιος Κακανᾶς, Ἀθήνα	1.000
15. Δημήτρης καὶ Ἑλένη Κολοβοῦ, εἰς μνήμην Μαριγῶς	
Α. Κανάτα, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἔτους	1.500

Ἡ 'Εταιρεία τοὺς εὐχαριστεῖ θερμά.

Ἐπιτρέπεται ἡ μερική ἢ ὅλική ἀναδημοσίευση τῶν καιμένων, μέ τήν
προϋπόθεση νά γίνεται μνεία τοῦ περιοδικοῦ, ὅπου πρωτοδημοσιεύθηκε
καί νά δημοσιεύεται ὁ πρόλογος ἢ τὸ σχόλιο τῆς συντάξεως, ἂν ὑπάρχει.

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ